

**Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego miasta Kędzierzyn-Koźle
dla części osiedla Sławięcice – obszar na południe
od ul. Sławięcickiej i ul. Stefana Batorego**

Opracował:
mgr inż. Krzysztof Okrański

Świdnica, 16.09.2019 r., aktualizacja czerwiec 2020 r.

Pracownia Ochrony Środowiska - Zielone Oko
ul. Armii Krajowej 25 lok. 7, 58-100 Świdnica
tel. 502 171 323, faks: 74 / 660 65 02
email: biuro@zieloneoko.pl, www.zieloneoko.pl

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	4
I.1. Wstęp	4
I.2. Podstawa prawna	5
I.3. Zawartość	6
I.4. Metodologia	7
II. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	10
II.1. Uwarunkowania prawne istotne dla ocenianego dokumentu	10
II.2. Ustalenia ocenianego dokumentu	10
III. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I REGIONALNYM	17
III.1. Polityka i przepisy Unii Europejskiej	17
III.2. Dokumenty krajowe	18
III.3. Dokumenty regionalne i wojewódzkie	21
III.4. Miejska polityka ochrony środowiska	24
IV. ANALIZA ZGODNOŚCI OCENIANEGO DOKUMENTU Z POLITYKĄ OCHRONY ŚRODOWISKA	27
V. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ŚRODOWISKOWYCH	29
V.1. Położenie	29
V.2. Ogólna charakterystyka geograficzna i krajobrazowa	30
V.3. Charakterystyka społeczno - gospodarcza	35
V.4. Zagospodarowanie i użytkowanie terenu	35
V.5. Charakterystyka infrastrukturalna i gospodarcza	37
V.6. Główne źródła antropopresji	38
V.7. Wody powierzchniowe	38
V.8. Wody podziemne	41
V.9. Uwarunkowania geologiczne	45
V.10. Gleby	46
V.11. Uwarunkowania przyrodnicze	47
V.12. Ryzyko wystąpienia suszy i powodzi	49
V.13. Uwarunkowania akustyczne	50
V.14. Klimat i jakość powietrza	50

VI. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	53
VI.1. Problemy systemowe.....	53
VI.2. Główne wyzwania ochrony środowiska w analizowanym rejonie	53
VI.3. Prognoza zmian zachodzących w środowisku	54
VII. ANALIZA I OCENA ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	56
VII.1. Oddziaływanie na wody powierzchniowe	57
VII.2. Oddziaływanie na wody podziemne	58
VII.3. MPZP a adaptacja do skutków zmian klimatycznych.....	58
VII.4. Oddziaływanie na środowisko przyrodnicze.....	59
VII.5. Oddziaływanie na jakość życia i zdrowie ludzi.....	60
VII.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi.....	61
VII.7. Oddziaływanie na krajobraz i dobra kultury	61
VII.8. Oddziaływanie na powietrze i klimat akustyczny	62
VII.9. Oddziaływanie transgraniczne	62
VIII. WPŁYW NA ŚRODOWISKO W PRZYPADKU ODSTĄPIENIA OD REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	63
IX. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH	64
X. ŚRODKI ZAPOBIEGAJĄCE ORAZ OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	65
XI. INFORMACJE ISTOTNE DLA RAPORTÓW O ODDZIAŁYWANIU PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ŚRODOWISKO.....	67
XII. PROPONOWANE METODY ANALIZY ŚRODOWISKOWYCH SKUTKÓW WDRAŻANIA OCENIANEGO DOKUMENTU.....	68
XIII. WNIOSKI	71
XIV. WYKORZYSTANE MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	72
XV. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	74

Załączniki:

1. Oświadczenie autora prognozy
2. Część rysunkowa projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

I. WPROWADZENIE

I.1. Wstęp

Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kędzierzyn-Koźle dla części osiedla Sławięcice – obszar na południe od ul. Sławięcickiej i ul. Stefana Batorego (dalej: MPZP). Dokument ten został poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

W ramach dotychczasowego przebiegu tej procedury opracowano prognozę oznaczoną datą 23.07.2019 r., w oparciu o którą Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny zaopiniował bez uwag projekt MPZP (opinia z dnia 19.08.2019 r., znak: NZ.4311.14.2019. JK-H), a Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu pismem z dnia 22.08.2019 r. (znak: WOOŚ.410.1.72.2019.MO) wyraził pozytywną opinię. **Wskutek rozpatrzenia uwag wniesionych do projektu planu miejscowego podczas wyłożenia do publicznego wglądu, które miało miejsce, włączając termin przewidziany na zbieranie uwag, w terminie od 29 października 2019 r. do 12 grudnia 2019 r., dokonano zmian w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego polegających m. in. na zmianie przeznaczenia funkcjonalnego części terenów oraz na korekcie zaproponowanego układu komunikacyjnego.**

Prognoza oddziaływania na środowisko jest podstawowym dokumentem merytorycznym sporządzanym dla potrzeb przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Celem przeprowadzenia tej OOS jest spełnienie wymogu prawnego oraz przeprowadzenie merytorycznej analizy takich zagadnień, jak m.in.:

- 1) analiza zgodności ocenianego dokumentu z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, krajowym i regionalnym,
- 2) identyfikacja stanu tych elementów środowiska, które mają związek z zastosowaniem ustaleń wynikających z ocenianego dokumentu,
- 3) analiza środowiskowych skutków wdrożenia ustaleń ocenianego dokumentu,
- 4) analiza rozsądnych rozwiązań alternatywnych,
- 5) zaproponowanie działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko,
- 6) zaproponowanie sposobów monitorowania skutków stosowania ocenianego dokumentu pod kątem ochrony środowiska.

Analizując funkcję prognozy oddziaływania na środowisko, należy mieć na uwadze cel dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, wyrażony w art. 1:

- zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska,
- przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania zrównoważonego rozwoju.

Polskie przepisy (w ślad za wymaganiami prawa Unii Europejskiej) wskazują, że prognoza powinna zawierać **racjonalnie wymagane informacje**, z uwzględnieniem:

- obecnego stanu wiedzy i metod oceny,
- zawartości i poziomu szczegółowości planu lub programu,
- funkcji ocenianego dokumentu w procesie podejmowania decyzji,
- zakresu, w jakim niektóre sprawy mogą zostać właściwie ocenione na różnych etapach tego procesu.

Dla określenia funkcji prognozy znamieny jest także art. 8 dyrektywy 2001/42/WE; wskazuje on, że ustalenia tego dokumentu powinny być uwzględnione w czasie przygotowania planu lub programu oraz przed jego przyjęciem lub poddaniem procedurze ustawodawczej, a także w dokumencie podsumowującym przebieg strategicznej OOŚ. To oznacza, że **w prognozie oddziaływania na środowisko muszą się znaleźć przede wszystkim te informacje, które mogą mieć wpływ na zapisy ocenianego dokumentu i na praktyczną realizację jego ustaleń** – a zatem nie wszystkie, lecz tylko istotne, racjonalnie uzasadnione i mogące mieć realne przełożenie na treść dokumentu będącego przedmiotem strategicznej OOŚ. Dyrektywa wymaga przedstawienia w prognozie informacji skupiających się na kwestiach związanych wyłącznie ze **znaczącym** wpływem na środowisko.

Należy podkreślić, że przedstawiona w niniejszej prognozie ocena dokumentu strategicznego nie jest tożsama z udzieleniem choćby wstępnej zgody na realizację przedsięwzięć (m.in. inwestycji) i innych fizycznych ingerencji w środowisko.

I.2. Podstawa prawna

Zasadniczą podstawą prawną sporządzenia niniejszej prognozy oraz przeprowadzenia strategicznej OOŚ są przepisy prawa polskiego (ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, o udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, dalej: UOOŚ) i wspólnotowego (dyrektywa 2001/42/WE). Wynikają z nich m.in. następujące ustalenia:

- 1) przeprowadzenia strategicznej OOŚ wymagają projekty takich dokumentów, jak m.in. plany i programy dotyczące m.in. zagospodarowania przestrzennego i wykorzystania terenu (art. 3 ust. 2 dyrektywy 2001/42/WE, art. 46 UOOŚ),
- 2) w ramach strategicznej OOŚ sporządza się prognozę oddziaływania na środowisko (art. 5 dyrektywy 2001/42/WE, art. 51 UOOŚ),
- 3) prognoza oddziaływania na środowisko oraz dokument będący przedmiotem strategicznej OOŚ wymagają przeprowadzenia konsultacji ze społeczeństwem oraz odpowiednimi organami administracji (art. 6 dyrektywy 2001/42/WE, art. 54 UOOŚ),
- 4) procedura strategicznej OOŚ jest zintegrowana z procedurą oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 (art. 55 ust. 2 UOOŚ, art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory).

I.3. Zawartość

Zawartość niniejszej prognozy jest zgodna z art. 51 ust. 2 UOOŚ. Przepis ten wskazuje, że prognoza oddziaływania na środowisko powinna:

1) zawierać:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- f) oświadczenie autora lub kierującego zespołem autorów o spełnieniu wymagań wymienionych w art.74 ust.2 UOOŚ (załącznik do niniejszego dokumentu);

2) określać, analizować i oceniać:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne – z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawiać:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania

napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Trzeba podkreślić, że przepisów określających zawartość prognozy nie można odczytywać w oderwaniu od przepisów określających jej funkcję; oznacza to, że dokument ten musi zawierać:

1) informacje racjonalnie wymagane, adekwatne do charakteru ocenianego dokumentu,

2) informacje, które mogą mieć faktyczne przełożenie na treść ocenianego dokumentu,

- a więc nie wszystkie informacje, lecz tylko te, które można uznać za racjonalnie wymagane.

Warto również zaznaczyć, że rolą oceny oddziaływania na środowisko nie jest analiza stricte formalno-legislacyjna odnosząca się do zasad techniki prawodawczej.

Zakres i stopień szczegółowości niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony w trybie art. 53 UOOS z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Opolu (pismo z dnia 12.09.2018 r., znak: WOOS.411.1.63.2018.ER) oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Kędzierzynie - Koźlu (pismo z dnia 20.08.2018 r., znak: NZ.4311.10.2018.JKH).

I.4. Metodologia

Prognoza składa się z czterech głównych merytorycznych bloków / filarów: charakterystyka ocenianego dokumentu, opis uwarunkowań strategicznych i środowiskowych mających znaczenie dla ocenianego MPZP, strategiczna ocena oddziaływań środowiskowych oraz katalog rekomendacji w zakresie udoskonalenia ocenianego dokumentu i monitorowania skutków jego wdrażania.

Materiałem wyjściowym do analizy był projekt MPZP przekazany wykonawcy niniejszej prognozy. Pierwszym zasadniczym krokiem analizy środowiskowej była analiza uwarunkowań prawnych i strategicznych mających znaczenie dla ocenianego dokumentu. Kolejnym działaniem było pozyskanie informacji o poszczególnych komponentach środowiska z dokumentów źródłowych o charakterze przekrojowym, danych opracowywanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (dalej: PMŚ) koordynowanego przez służby Inspekcji Ochrony Środowiska oraz danych o obszarach ochrony przyrody. Przeprowadzono kwerendę danych i analizę studialną dostępnych materiałów zawierających informacje na temat uwarunkowań środowiskowych.

Przy prowadzonych pracach wykorzystano dane teledetekcyjne i kartograficzne, opracowanie planistyczne, dokumenty strategiczne i prace studialne. Uwzględniono ustalenia strategicznych ocen oddziaływania na środowisko i oraz dane wynikające z opracowań ekofizjograficznych. Dokonano także przeglądu dostępnych inwentaryzacji przyrodniczych, dokumentacji geologicznych i hydrogeologicznych, planów urządzania lasów oraz rejestru zabytków. Przeanalizowano uwarunkowania wynikające z map hydrograficznych, sozologicznych, geologicznych, hydrogeologicznych, glebowo-rolniczych, geośrodowiskowych, map zagrożenia powodziowego oraz innych opracowań kartograficznych

dostępnych poprzez geoportale i serwisy WMS prowadzone przez jednostki administracji publicznej. Przy charakterystyce środowiska wykorzystano pracę pn. „Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla gminy Kędzierzyn-Koźle. Aktualizacja 2018” (Budplan Sp. z o.o., Warszawa 2018) oraz „Opracowanie ekofizjograficzne województwa opolskiego” z 2008 r. Ponadto, w dniu 11.07.2019 r. przeprowadzono wizję terenową w rejonie obszaru będącego przedmiotem niniejszego opracowania.

Przy opisie uwarunkowań środowiskowych skupiono się na tych zagadnieniach tematycznych, które mają znaczenie dla oceny skutków realizacji analizowanego projektu MPZP (zgodnie z dyspozycją art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. b UOOS, wedle którego prognoza oddziaływania na środowisko powinna określać stan środowiska wyłącznie na obszarach objętych przewidywanym i znaczącym oddziaływaniem). Dane te pozwoliły na zidentyfikowanie zasadniczych uwarunkowań środowiskowych mających merytoryczny związek z ustaleniami ocenianego dokumentu.

Wyniki tej oceny były wstępnym krokiem do weryfikacji ocenianego dokumentu pod kątem tego, czy jego ustalenia są adekwatne do uwarunkowań strategicznych i środowiskowych w obszarze objętym ustaleniami MPZP i w jego sąsiedztwie. Ustalenia te prowadzone były równoległe z oceną oddziaływań na środowisko, jakie będą się wiązały z praktycznym wdrażaniem ustaleń MPZP. Analizowano również opis skutków, które mogą wystąpić w przypadku odstąpienia od przyjęcia MPZP. Uwzględniono zasadę zapisaną w art. 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska: „plany (...) dotyczące w szczególności (...) gospodarki przestrzennej (...) i wykorzystywania terenu powinny uwzględniać zasady ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju”. Ponadto, ww. ustawa wskazuje w dziale VII m.in. następujące zasady:

- 1) w MPZP określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń, zapewnienia ochrony przed powstającymi zanieczyszczeniami oraz przywracania środowiska do właściwego stanu;
- 2) w MPZP ustala się warunki realizacji przedsięwzięć, umożliwiające uzyskanie optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska;
- 3) w MPZP zapewnia się warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska;
- 4) w MPZP ustala się proporcje pozwalające na zachowanie lub przywrócenie na nich równowagi przyrodniczej i prawidłowych warunków życia;
- 5) przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenu powinny w jak największym stopniu zapewniać zachowanie jego walorów krajobrazowych.

Powyższe zasady potraktowano jako część punktów odniesienia przy ocenie oddziaływania projektu MPZP na środowisko. Innymi punktami odniesienia były ustalenia opracowań ekofizjograficznych oraz dokumentów strategicznych dotyczących szeroko rozumianej polityki ochrony środowiska.

Kolejnym krokiem było sformułowanie rekomendacji odnośnie do uzupełnienia bądź zmiany treści ocenianego dokumentu. Działanie to zostało zintegrowane z zaproponowaniem rozwiązań eliminujących i minimalizujących negatywne oddziaływanie na

środowisko. Rekomendacje te wpłynęły na zmianę treści projektu MPZP. Niniejsza wersja prognozy oddziaływania na środowisko odnosi się już do tej wersji MPZP, która uwzględnia większość rekomendacji związanych z analizą środowiskową. Następnym etapem było sformułowanie propozycji monitorowania skutków wdrażania ustaleń MPZP pod kątem ochrony środowiska.

Stopień szczegółowości treści niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest adekwatny do charakteru treści MPZP. Oznacza to, że przeprowadzone analizy opierają się przede wszystkim na opisowej i jakościowej identyfikacji kluczowych oddziaływań, jakie mogą wystąpić w związku z praktycznym stosowaniem ustaleń MPZP. Szczegółowa analiza konkretnych działań i przedsięwzięć może być przeprowadzona jedynie na etapie postępowań administracyjnych (np. na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, decyzji udzielającej pozwolenia na budowę) oraz przy dokonywaniu zgłoszeń budowlanych. Niemniej, podczas prac nad niniejszą prognozą odniesiono się do opracowań ekofizjograficznych, inwentaryzacji przyrodniczych, prognoz oddziaływania na środowisko wykonanych dla dotychczas obowiązujących dokumentów strategicznych, przeprowadzono również wizje terenowe, analizy kartograficzne i kameralne.

W ramach prac nad niniejszą prognozą uwzględniono również nowy kontekst mający znaczenie dla prognozy oddziaływania na środowisko, który wynika z nowego przepisu obowiązującego od 01.01.2017 r. Chodzi o art. 66 ust. 1 pkt 11a UOOŚ, wedle którego „raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko powinien zawierać (...) odniesienie się do celów środowiskowych wynikających z dokumentów strategicznych istotnych z punktu widzenia realizacji przedsięwzięcia” – a cele środowiskowe pośrednio wynikają właśnie z MPZP. Ponadto, w art. 66 ust. 7 UOOŚ ustalono, że „Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko powinien uwzględniać informacje o środowisku wynikające ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, istotne z punktu widzenia danego przedsięwzięcia”. Wobec powyższego, w niniejszej prognozie zawarto treści mające znaczenie dla przyszłych postępowań administracyjnych, w ramach których będzie przeprowadzana ocena oddziaływania na środowisko.

II. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

II.1. Uwarunkowania prawne istotne dla ocenianego dokumentu

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293 ze zm.), miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (MPZP) jest aktem prawa miejscowego, który określa przeznaczenie, warunki zagospodarowania i zabudowy terenu, a także rozmieszczenie inwestycji celu publicznego. Zawartość MPZP powinna być zgodna z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz.U. 2003 nr 164 poz. 1587). MPZP powinien być zgodny ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

MPZP jest przyjmowane w drodze uchwały rady gminy, która poprzedzona jest zapewnieniem możliwości udziału społeczeństwa oraz pozyskaniem stanowisk (opinii i uzgodnień) wielu podmiotów, w tym m.in. organów ochrony środowiska i zdrowia publicznego. Ponadto, przyjęcie MPZP powinno być poprzedzone przeprowadzeniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W kontekście celu wykonania niniejszej prognozy warto podkreślić, że zakres ustaleń możliwych do zapisania w MPZP jest ograniczony przepisami prawnymi, a jego treści nie można odczytywać w oderwaniu od przepisów dot. ochrony środowiska, budownictwa, bezpieczeństwa pożarowego i innych. Oznacza to, że brak uwzględnienia w projekcie MPZP jakichś aspektów nie oznacza, że zostały one zignorowane – bowiem mogą być one uregulowane przepisami prawa materialnego.

II.2. Ustalenia ocenianego dokumentu

Podstawą przystąpienia do sporządzenia MPZP była uchwała nr LVIII/563/18 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Kędzierzyn-Koźle części osiedla Sławięcice – obszar na południe od ul. Sławięcickiej i ul. Stefana Batorego. W uchwale tej wskazano, że sporządzany MPZP zmieni częściowo miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Kędzierzyn-Koźle w zakresie dotyczącym części osiedla Sławięcice, zatwierdzonego uchwałą Nr XLII/492/09 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 30 czerwca 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Opolskiego Nr 67, poz. 1085).

Obszar objęty projektem planu miejscowego o powierzchni ok. 110 ha położony jest we wschodniej części miasta, na terenie osiedla Sławięcice. Od północnego-zachodu graniczony jest ulicami Sławięcicką i Stefana Batorego. Zachodnią część obszaru objętego planem zajmują tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Wzdłuż ul. Sławięcickiej i Stefana Batorego zlokalizowana jest również zabudowa usługowa. Wschodnią część obszaru

2. Celem opracowania planu jest kształtowanie standardów zagospodarowania i użytkowania terenów poprzez:
 - stworzenie możliwości rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - uporządkowanie istniejących układów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - stworzenie możliwości lokalizacji funkcji towarzyszących zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej w postaci usług lokalnych oraz usług sportu i rekreacji,
 - rozbudowę układu komunikacyjnego oraz systemów infrastruktury technicznej.
3. W projekcie MPZP wyznaczono tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, istniejący teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej niskiej intensywności, tereny zabudowy usługowej, tereny usług sportu i rekreacji, tereny publicznej zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej – gazowej, teren infrastruktury technicznej – elektroenergetycznej, oraz teren placu publicznego, tereny dróg publicznych i dróg wewnętrznych a także teren ciągu pieszego. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zakłada uporządkowanie układu przestrzennego poprzez wytyczenie nowych nieprzekraczalnych i obowiązujących linii zabudowy a także zakłada uporządkowanie układu komunikacyjnego.
4. Wprowadzono ustalenia dotyczące kształtowania i kolorystyki elewacji i dachów.
5. Wprowadzono zakaz umieszczania na elewacjach frontowych elementów technicznego wyposażenia budynków takich jak: klimatyzatory, anteny, przewody kominowe, za wyjątkiem instalacji służących iluminacji budynków.
6. W MPZP ustalono zakaz lokalizacji: usług uciążliwych, usług handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 1000 m², oraz usług w zakresie obsługi komunikacji samochodowej takich jak: warsztaty samochodowe oraz stacje obsługi samochodów powyżej dwóch stanowisk (w tym - myjni pojazdów samochodowych).
7. Ustalono następujące zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasady kształtowania krajobrazu:
 - 1) nakaz zachowania standardów jakości środowiska na granicy działki budowlanej, do której inwestor posiada tytuł prawny, odpowiedniej dla przeznaczenia terenu określonego dla działek sąsiednich;
 - 2) nakaz stosowania rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych zapewniających zachowanie standardów jakości środowiska określonych na podstawie przepisów odrębnych dotyczących ochrony środowiska;
 - 3) nakaz magazynowania odpadów i substancji w sposób niepowodujący uciążliwości dla terenów sąsiednich oraz zagrożenia zanieczyszczenia gleby i wód podziemnych;
 - 4) zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem:
 - a) przedsięwzięć dotyczących infrastruktury technicznej oraz dróg,
 - b) wylesień,
 - c) parkingów o powierzchni powyżej 0,5 ha,
 - d) parków rozrywki rozumianych jako obiekty do prowadzenia działalności związanej z rozrywką i rekreacją;

- 5) w zakresie ochrony i kształtowania zieleni – w ramach kształtowania zieleni urządzonej w obrębie terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami 1ZP i 2ZP nakaz uwzględnienia w zagospodarowaniu terenów istniejących skupisk zieleni wysokiej;
- 6) w zakresie ochrony powietrza:
 - a) nakaz stosowania do celów grzewczych źródeł ciepła bezemisyjnych lub o niewielkiej intensywności emisji, spełniających wymagania standardów jakości powietrza,
 - b) dopuszczenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii dla realizacji zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepło, z wyłączeniem urządzeń wytwarzających energię o mocy przekraczającej 100 kW oraz elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej moc mikroinstalacji w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu odnawialnych źródeł energii;
- 7) w zakresie ochrony wód powierzchniowych:
 - a) nakaz stosowania nawierzchni umożliwiających infiltrację wód opadowych, z wyjątkiem dróg publicznych, dróg wewnętrznych oraz ciągów pieszych,
 - b) zakaz stosowania rozwiązań technicznych stwarzających możliwość zanieczyszczenia wód powierzchniowych;
- 8) w zakresie ochrony zasobów wód podziemnych – zakaz stosowania rozwiązań technicznych stwarzających możliwość zanieczyszczenia wód podziemnych;
- 9) w zakresie gospodarki wodnej i odprowadzania ścieków oraz gospodarki odpadami wprowadza się nakaz stosowania kompleksowych rozwiązań poprzez:
 - a) doprowadzenie infrastruktury technicznej wodociągowej i kanalizacji sanitarnej do wszystkich terenów przeznaczonych na cele zabudowy,
 - b) dopuszczenie lokalizowania przepompowni ścieków,
 - c) dopuszczenie gromadzenia ścieków komunalnych w zbiornikach bezodpływowych do czasu budowy miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej zgodnie z przepisami odrębnymi z obowiązkiem podłączenia się do sieci kanalizacji sanitarnej w okresie dwóch lat od wybudowania sieci,
 - d) dla terenów 22MN, 24MN, 25MN, 26MN, 27MN, 28MN, 29MN, 30MN, 31MN, 32MN, 33MN, 34MN, 35MN, 36MN, 37MN, 38MN, 40MN, 41MN, 42MN, 43MN dopuszczenie lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków na działkach budowlanych o powierzchni powyżej 1000 m²,
 - e) dopuszczenie zaopatrzenia w wodę z indywidualnych ujęć wody podziemnej z wyłączeniem celów spożywczych i sanitarnych,
 - f) doprowadzenie infrastruktury technicznej kanalizacji deszczowej do terenów przeznaczanych na cele zabudowy i dróg,
 - g) stosowanie urządzeń umożliwiających wykorzystanie nadmiaru wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstania, z dopuszczeniem odprowadzenia ich do gruntu na warunkach określonych w przepisach odrębnych, w celu ograniczenia ich odpływu do sieci kanalizacji deszczowej,

- h) stosowanie rozwiązań umożliwiających retencjonowanie nadmiaru wód opadowych i roztopowych, spływających z powierzchni szczelnych dachów, ulic i placów, przed ich odprowadzeniem do miejskiej sieci kanalizacji deszczowej,
 - i) dopuszczenie realizacji urządzeń retencjonujących wody opadowe i roztopowe na sieciach miejskiej kanalizacji deszczowej,
 - j) włączanie terenów zurbanizowanych do miejskiego systemu gospodarki odpadami na zasadach określonych w przepisach odrębnych dotyczących utrzymania czystości i porządku w gminach,
 - k) nakaz urządzenia dla każdej nieruchomości miejsca do czasowego gromadzenia odpadów stałych, zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi utrzymania czystości i porządku w gminach,
 - l) nakaz czasowego magazynowania odpadów i substancji w sposób niepowodujący uciążliwości dla terenów sąsiednich oraz zagrożenia zanieczyszczenia gleby i wód podziemnych;
- 10) w zakresie ochrony powierzchni ziemi – zakaz dokonywania zmian ukształtowania terenu, które powodowałyby zmianę rzędnej wysokościowej terenu o więcej niż 0,5 m w stosunku do rodzimego gruntu, za wyjątkiem niwelacji niezbędnych do realizacji inwestycji infrastrukturalnych, komunikacyjnych;
- 11) w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi:
- a) zakaz lokalizacji obiektów, urządzeń i sieci infrastrukturalnych, które powodują przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony środowiska w obrębie budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu budownictwa,
 - b) dopuszczenie lokalizacji obiektów infrastruktury telekomunikacyjnej o nieznacznym oddziaływaniu w rozumieniu przepisów odrębnych dotyczących rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych;
- 12) w zakresie ochrony przed hałasem:
- a) wskazuje się tereny oznaczone na rysunku planu symbolami od 1MN do 43MN do terenów chronionych akustycznie, określonych jako „tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej”, w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu ochrony akustycznej,
 - b) wskazuje się tereny oznaczone na rysunku planu symbolami od 1MN/U do 12MN/U do terenów chronionych akustycznie, określonych jako „tereny mieszkaniowo-usługowe”, w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu ochrony akustycznej,
 - c) wskazuje się teren oznaczony na rysunku planu symbolem 1MWn do terenów chronionych akustycznie, określonych jako „tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego”, w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu ochrony akustycznej,

- d) wskazuje się tereny oznaczone na rysunku planu symbolami 1ZP i 2ZP oraz 1US i 2US do terenów chronionych akustycznie, określonych jako „tereny rekreacyjno-wypoczynkowe”, w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu ochrony akustycznej.
8. W MPZP wskazano pomnik przyrody – dąb szypułkowy ustanowiony rozporządzeniem Nr 0151/P/38/05 Wojewody Opolskiego z dnia 26 października 2005 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody, dla którego określa się sposób zagospodarowania i zasady ochrony na podstawie przepisów odrębnych z zakresu ochrony przyrody
9. W MPZP określono dla każdego wydzielenia wymagania ładunku przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury poprzez określenie: linii rozgraniczających, linii zabudowy, przeznaczenia terenów, wskaźników zagospodarowania terenów i parametrów kształtowania zabudowy oraz przestrzeni publicznych, z uwzględnieniem udziału powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej:
- 1) dla terenów 1MWn (przeznaczenie podstawowe – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej niskiej intensywności): min. 35%;
 - 2) dla terenów od 1MN do 43MN (przeznaczenie podstawowe – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej):
 - dla działek budowlanych o powierzchni do 400 m²: minimum 30%,
 - dla działek budowlanych o powierzchni powyżej 400 m² do 800 m²: min. 40%,
 - dla działek budowlanych o powierzchni powyżej 800 m² do 1000 m²: min. 50%,
 - dla działek budowlanych o powierzchni powyżej 1000 m²: minimum 55%;
 - 3) dla terenów od 1MN/U do 12MN/U przeznaczenie podstawowe: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz tereny zabudowy usługowej):
 - w terenie 11MN/U: maksimum 40%,
 - w terenach 7MN/U, 8MN/U: maksimum 35%,
 - w terenach 2MN/U, 4MN/U, 5MN/U, 6MN/U, 9MN/U, 10MN/U: maksimum 30%,
 - w terenach 1MN/U, 3MN/U, 12MN/U: maksimum 20%;
 - 4) dla terenów od 1U do 2U (przeznaczenie podstawowe – tereny zabudowy usługowej): min. 20% dla jednostki 1U, min. 30% dla jednostki 2U;
 - 5) dla terenów 1US i 2US (przeznaczenie podstawowe – tereny usług sportu i rekreacji): min. 20%;
 - 6) dla terenów 1ZP i 2ZP (przeznaczenie podstawowe - zieleni urządzonej publicznej): min. 70%;
 - 7) dla terenu 1G (przeznaczenie podstawowe – teren infrastruktury technicznej - gazowej): min. 40%;
 - 8) dla terenu 1G (przeznaczenie podstawowe – teren infrastruktury technicznej - elektroenergetycznej): min. 10%;
 - 9) dla terenów od 1PP (przeznaczenie podstawowe – plac publiczny): min. 10%.
10. W odniesieniu do infrastruktury technicznej ustalono m.in. następujące generalne zasady:
- 1) podstawowy element zaopatrzenia w wodę – wodociąg zlokalizowany w ul. Sławięcickiej;

- 2) podstawowy odbiornik ścieków bytowych – kolektor sanitarny zlokalizowany w ulicy Sławięcickiej;
 - 3) podstawowy odbiornik nadmiaru wód opadowych – Kanał Gliwicki;
 - 4) podstawowy element zaopatrzenia w gaz – sieć gazowa średniego ciśnienia zasilana przez stację gazową I° Sławięcice;
 - 5) podstawowy element zasilania w energię elektryczną – Stacja Elektroenergetyczna GPZ 110/15 kV „Chemik” przy al. Jana Pawła II.
11. Wprowadzono ustalenia dotyczące szczegółowych zasad i warunków scalania i podziału nieruchomości.
 12. Wprowadzono ustalenia dotyczące zapewnienia miejsc parkingowych.
 13. Dla dachów innych niż płaskie wprowadzono nakaz stosowania pokrycia wyłącznie w postaci: blachy dachowej w kolorze ceglastym, brązowym, szarym, grafitowym lub naturalnym, dachówki w kolorze ceglastym, szarym lub grafitowym, szkła.

III. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I REGIONALNYM

III.1. Polityka i przepisy Unii Europejskiej

Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego

Podstawowym dokumentem określającym cele ochrony środowiska na szczeblu Unii Europejskiej jest Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego. VII Program pn. „Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety” został przygotowany przez Komisję Europejską i przyjęty przez Parlament Europejski i Radę w dniu 20.11.2013 r. Program stanowi nadrzędne ramy dla polityki ochrony środowiska do 2020 r. Określono w nim priorytetowe cele, jakie UE i państwa członkowskie mają osiągnąć:

- 1) ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii;
- 2) przekształcenie Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną;
- 3) ochrona obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem obciążeniami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu;
- 4) maksymalizacja korzyści płynących z przepisów Unii w zakresie ochrony środowiska;
- 5) poprawa dowodów stanowiących podstawę polityki ochrony środowiska;
- 6) zabezpieczenie inwestycji na rzecz polityki ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianie klimatu oraz urealnienie cen;
- 7) poprawa uwzględniania aspektu ochrony środowiska i zwiększenia spójności polityki;
- 8) wspieranie zrównoważonego charakteru miast Unii;
- 9) wzrost efektywności UE w przeciwdziałaniu wyzwaniom w zakresie ochrony środowiska.

Plan ochrony zasobów wodnych Europy

14 listopada 2012 r. Komisja Europejska przedstawiła Plan ochrony zasobów wodnych Europy – strategię zmierzającą do zapewnienia wystarczającej ilości wody dobrej jakości, aby zaspokoić zapotrzebowanie ze strony ludności, gospodarki i środowiska. Dokument wskazuje, że aby zrealizować cel Ramowej Dyrektywy Wodnej polegający na osiągnięciu dobrego stanu wód, należy realizować trójstopniową strategię:

- 1) poprawa wdrażania obecnej polityki wodnej UE dzięki pełnemu wykorzystaniu możliwości obecnych przepisów - na przykład szersze wykorzystywanie środków w zakresie naturalnego potencjału retencyjnego;
- 2) zwiększenie integracji celów polityki wodnej z innymi powiązanymi obszarami polityki, np. rolnictwem i transportem;
- 3) uzupełnienie luk w obecnym prawodawstwie, zwłaszcza w zakresie rozwiązań potrzebnych do zwiększenia efektywności gospodarowania wodami.

Unijna strategia ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r.

3 maja 2011 r. Komisja Europejska przedstawiła 10-letnią strategię ochrony i poprawy stanu różnorodności biologicznej w Europie. Ma ona na celu odwrócenie tendencji do utraty różnorodności biologicznej i przyspieszenie przejścia UE na ekologiczną gospodarkę efektywnie korzystającą z zasobów. Strategia obejmuje sześć celów, które dotyczą głównych czynników wpływających na utratę różnorodności biologicznej i mają zmniejszyć kluczowe zagrożenia dla przyrody i usług ekosystemowych w UE. Strategia formułuje:

- 1) wizję na rok 2050: różnorodność biologiczna w Unii Europejskiej oraz funkcje ekosystemowe będą chronione i zostaną odpowiednio odtworzone ze względu na wartość różnorodności biologicznej samej w sobie oraz ich fundamentalny udział w zapewnianiu dobrobytu człowieka i koniunktury gospodarczej, tak aby uniknąć katastrofalnych zmian wywołanych przez utratę różnorodności biologicznej”;
- 2) przewodni cel na rok 2020: „Powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej i degradacji funkcji ekosystemu w UE do 2020 r. oraz przywrócenie ich w możliwie największym stopniu, a także zwiększenie wkładu UE w zapobieganiu utracie różnorodności biologicznej na świecie”.

Strategia UE w zakresie adaptacji do zmian klimatu

Dokument zawiera główne cele i kierunki dla działań dostosowawczych, które powinny być podejmowane przez poszczególne państwa UE. Strategia zwraca uwagę m.in. na konieczność podjęcia działań adaptacyjnych, przede wszystkim w obszarach o szczególnej wrażliwości na zmiany klimatu. Strategia koncentruje się na trzech kluczowych celach:

1. Wspieranie działań państw członkowskich: Komisja zachęca wszystkie państwa członkowskie do przyjęcia kompleksowych strategii adaptacyjnych.
2. Prowadzenie działań polegających na wspieraniu adaptacji w kluczowych sektorach wrażliwych, takich jak rolnictwo, rybołówstwo i polityka spójności oraz zapewnieniu, że europejska infrastruktura stanie się bardziej odporna na zmiany klimatu.
3. Podejmowanie świadomych decyzji na wszystkich szczeblach decyzyjnych poprzez uzupełnienie braków w wiedzy na temat adaptacji.

III.2. Dokumenty krajowe

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2020 r.

14 lutego 2017 r. Rada Ministrów przyjęła **Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**, która stanowi instrument elastycznego zarządzania głównymi procesami rozwojowymi w kraju. łączy w sobie wymiar strategiczny z operacyjnym: wskazuje niezbędne działania oraz instrumenty realizacyjne – projekty flagowe i strategiczne, zapewniające jej wdrożenie.

Jednym z celów Strategii jest wzrost efektywności środowiskowego potencjału rozwoju, pozwalający na użytkowanie go dla zaspokojenia aktualnych potrzeb rozwojowych i wzrostu jakości życia oraz zachowania zasobów rozwojowych dla przyszłych pokoleń. Oczekiwane rezultaty działań obejmują stopniowe zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, zwiększenie ilości retencjonowanej wody do 15–20%, poprawę stanu jednolitych części wód, poprawę jakości zarządzania obszarami Natura 2000, zmniejszenie konfliktogenności ochrony zasobów przyrodniczych oraz wykorzystanie surowcowe odpadów komunalnych. Wśród kierunków interwencji Strategia wymienia m.in.:

- 1) zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód,
- 2) likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- 3) zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego (tu jednym z działań jest „Dostosowanie norm systemu planowania i zagospodarowania przestrzeni oraz wprowadzenie zmian w zarządzaniu obszarami poddanymi ochronie w celu zmniejszenia naturalnej konfliktogenności ochrony wartości wysoko cenionych”),
- 4) ochronę gleb przed degradacją.

Strategia Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko – perspektywa do 2020 r.

15 kwietnia 2014 r. Rada Ministrów przyjęła **Strategię Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko – perspektywa do 2020 r.** Celem głównym tego dokumentu jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną energetycznie gospodarkę. Cel ten będzie realizowany m.in. poprzez takie cele szczegółowe, jak:

- 1) zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska, w ramach którego określono takie kierunki interwencji, jak m.in. uporządkowanie zarządzania przestrzenią;
- 2) poprawa stanu środowiska, w ramach którego określono kierunki interwencji:
 - racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne,
 - ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki,
 - wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych,
 - promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZK) jest podstawowym dokumentem określającym zasady polityki państwa w dziedzinie przestrzennego zagospodarowania kraju w perspektywie najbliższych kilkunastu lat. KPZK formułuje cel strategiczny: „Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągania ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w horyzoncie długookresowym”. Kładzie ona szczególny nacisk na budowanie i utrzymywanie ładu przestrzennego, formułuje także zasady i działania służące zapobieganiu konfliktom w gospodarowaniu przestrzenią.

W dokumencie określono 6 celów szczegółowych, m.in. kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski. Do jednych z najważniejszych zagadnień rozwijanych w KPZK należą jakość środowiska i rozwój energetyki. Bezpośrednie odniesienie do ochrony środowiska mają m.in.: cel 4 – Ochrona i racjonalne kształtowanie środowiska przyrodniczego (kształtowanie struktur przestrzennych oddziałujących hamująco na dewaloryzację środowiska przyrodniczego, tworzących warunki funkcjonalno-przestrzenne umożliwiające aktywną ochronę jego wartości, prowadzących do realizacji ekorozwoju), a także cel 5 – Ochrona dziedzictwa kulturowego (kształtowanie struktur przestrzennych umożliwiających ochronę krajobrazu kulturowego i pojedynczych zabytków przed zniszczeniem, degradacją, dewaloryzacją oraz podjęcie działań mających na celu udostępnienie dziedzictwa kulturowego społeczeństwu).

Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Rada Ministrów przyjęła w dniu 29.10.2013 r. „Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA). Dokument ten wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020. Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Mają temu służyć następujące cele:

Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska.

Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich.

Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu.

Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu.

Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

III.3. Dokumenty regionalne i wojewódzkie

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego

Sejmik Województwa Opolskiego uchwałą Nr VI/54/2019 z dnia 24 kwietnia 2019 r. przyjął Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego. Plan ten, poprzez jego ścisłe powiązanie ze Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r., stanowi kluczowy element zintegrowanego planowania strategicznego w województwie.

Strategicznym celem polityki przestrzennej województwa opolskiego jest kształtowanie struktury przestrzennej odznaczającej się wysokim poziomem ładu przestrzennego, która będzie umożliwiała wykorzystanie jego zróżnicowanych terytorialnie potencjałów, zapewniała konkurencyjność w stosunku do otoczenia zewnętrznego i eliminowała niekorzystne różnice w warunkach życia wewnątrz regionu. Naczelną zasadą wdrażania ustaleń Planu jest „Zasada zrównoważonego rozwoju – polegająca na prowadzeniu rozwoju społeczno-gospodarczo-przestrzennego, z zachowaniem równowagi przyrodniczej i kulturowej w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb mieszkańców – tak obecnych, jak i przyszłych pokoleń”.

Plan zakłada, że kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej wymagać będzie realizacji poniższych polityk przestrzennych:

- 1) podwyższenia konkurencyjności struktury przestrzennej województwa;
- 2) poprawy dostępności transportowej województwa;
- 3) kształtowania struktur przestrzennych wzmacniających jakość środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych województwa;
- 4) kształtowania atrakcyjności turystycznej przestrzeni województwa;
- 5) opieki i ochrony nad zasobami dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej;
- 6) rozwoju infrastruktury technicznej;
- 7) wzmocnienia odporności struktury przestrzennej województwa na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa;
- 8) wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich;
- 9) poprawy ładu przestrzennego.

Ponadto, Plan wskazuje że Kędzierzyn-Koźle jest rdzeniem „obszaru funkcjonalnego ośrodków subregionalnych” (ośrodki te uznano za „motory rozwoju Opolszczyzny”). Głównym celem rozwoju zagospodarowania przestrzennego miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków subregionalnych jest kształtowanie spójnej i konkurencyjnej struktury funkcjonalno-przestrzennej obszaru, wzmacniającej atrakcyjność inwestycyjną, poprawiającą warunki zamieszkania, ułatwiającą dostęp do rynku pracy, dóbr i usług w subregionie. Podstawowymi funkcjami rozwojowymi obszarów funkcjonalnych ośrodków subregionalnych uznaje się:

- dla obszarów rdzeni: funkcję usługową, produkcyjną, mieszkaniową;
- dla obszarów podmiejskich: mieszkaniową, rolniczą, przyrodniczą.

Jako funkcje uzupełniające w strefie podmiejskiej uznaje się: rekreacyjno-wypoczynkową, usługową i produkcyjną.

Dla ośrodków subregionalnych ustalono poniższe zasady zagospodarowania przestrzennego:

- 1) planowanie rozwoju urbanizacji w nawiązaniu do ukształtowanych układów osadniczych, w sposób zapewniający bezkolizyjne ich funkcjonowanie;
- 2) kształtowanie zwartych obszarów zurbanizowanych;
- 3) pierwszeństwo odnowy zabudowy nad zajmowaniem nowych terenów pod zabudowę;
- 4) dostosowanie użytkowania (wykorzystania terenu) do predyspozycji funkcjonalnych obszaru;
- 5) zachowanie ciągłości systemów przyrodniczych, w tym powiązań systemu przyrodniczego miasta z terenami otwartymi strefy podmiejskiej;
- 6) utrzymanie integralności przestrzennej terenów otwartych o funkcjach rolniczych i przyrodniczych (głównie klimatycznych);
- 7) koncentracja aktywności gospodarczych w obszarach o szczególnych predyspozycjach rozwojowych (dobrej dostępności transportowej i infrastrukturalnej);
- 8) kształtowanie zasobu przyrodniczego, krajobrazowego i rekreacyjnego – tzw. zielonych pierścieni (green belts) wokół głównych ośrodków miejskich regionu;
- 9) planowanie rozwoju zagospodarowania zapewniającego bezkolizyjne funkcjonowanie terenów mieszkaniowo-usługowych i powiązań systemu przyrodniczego miasta z podmiejskimi terenami otwartymi.

Plan wskazuje, że w obszarach funkcjonalnych miejskich ośrodków subregionalnych należy uwzględnić następujące kierunki zagospodarowania:

- poprawa spójności terytorialnej obszarów poprzez poprawę połączeń komunikacyjnych (rozwój transportu publicznego) oraz modernizację i rozbudowę układu drogowego;
- budowa drogowych układów obwodnicowych (m.in. Kędzierzyn-Koźle – budowa obwodnicy miasta w ciągu DK 40 /obwodnica północna);
- integracja i rozwój systemów gospodarki komunalnej;
- ograniczanie niskiej emisji, w tym sukcesywna likwidacja źródeł wytwarzania energii cieplnej dla celów komunalnych i przemysłowych, poprzez rozbudowę i zwiększenie efektywności energetycznej centralnych systemów ciepłowniczych oraz zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii OZE;
- podnoszenie bezpieczeństwa powodziowego (działania techniczne i nietechniczne);
- ochrona i rewaloryzacja historycznych układów urbanistycznych;
- rewitalizacja terenów o szczególnym nasileniu problemów społecznych, ekonomicznych i przestrzennych;
- kształtowanie powiązań przyrodniczych terenów zielonych obszarów miejskich z obszarami otwartymi w strefach podmiejskich.

Oceniany projekt MPZP nie koliduje z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego, natomiast sprzyja jego realizacji dzięki wprowadzeniu zapisów umożliwiających harmonijny rozwój infrastruktury mieszkaniowej w sposób zapewniający zgodność z wymaganiami ochrony środowiska i dóbr kultury.

Program Ochrony Środowiska dla województwa opolskiego na lata 2016 - 2020

W odniesieniu do poszczególnych obszarów strategicznych przyjęto cele strategiczne i przypisano im kierunki interwencji oraz działania. Cele sformułowano następująco:

- 1) poprawa stanu czystości powietrza na terenie województwa w stosunku do roku bazowego;
- 2) poprawa stanu klimatu akustycznego na terenie województwa;
- 3) wzmocnienie działań mających na celu zapobieganie sytuacjom konfliktowym w zakresie oddziaływania akustycznego;
- 4) utrzymania poziomu PEM na obecnym poziomie;
- 5) niepogarszanie stanu wód;
- 6) zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego;
- 7) regulacja cieku;
- 8) przeciwdziałanie skutkom suszy;
- 9) poprawa stanu wód;
- 10) ochrona wód;
- 11) zapewnienie dostępu do awaryjnego źródła wody;
- 12) ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin;
- 13) ochrona i racjonalne wykorzystanie gleb z dostosowaniem formy zagospodarowania oraz kierunków intensywności produkcji do ich naturalnego potencjału przyrodniczego;
- 14) ochrona gleb przed negatywnym wpływem czynników naturalnych;
- 15) ograniczenie negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na powierzchnię ziemi (zwłaszcza zmniejszanie udziału terenów o przekształconej i zanieczyszczonej powierzchni ziemi);
- 16) kształtowanie systemu przyrodniczego, ochrona krajobrazu i różnorodności biologicznej;
- 17) polepszenie wiedzy o stanie środowiska przyrodniczego regionu w celu wzmocnienia jego ochrony;
- 18) ochrona i rewaloryzacja krajobrazu kulturowego wsparciem dla ochrony środowiska przyrodniczego;
- 19) zwiększanie lesistości i zrównowazona gospodarka leśna;
- 20) zapobieganie wystąpieniu awarii oraz eliminacja i minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia;
- 21) podnoszenie świadomości ekologicznej, zmiana postaw i zachowań społeczeństwa, w tym dzieci i młodzieży, firm.

Omawiany w niniejszej prognozie projekt MPZP sprzyja realizacji Programu, bowiem wprowadza ustalenia umożliwiające harmonijny rozwój infrastruktury mieszkaniowej w sposób zapewniający zgodność z wymaganiami ochrony środowiska i dóbr kultury.

III.4. Miejska polityka ochrony środowiska

Gminna polityka ochrony środowiska jest przedstawiona przede wszystkim w Programie Ochrony Środowiska dla gminy Kędzierzyn-Koźle na lata 2017-2020 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2021-2024 (uchwały Nr XLV/410/17 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 29 czerwca 2017 r. Ustalenia dokumentu są zbieżne z treścią Programu ochrony środowiska województwa opolskiego. Oceniany projekt MPZP w żaden sposób nie koliduje z ustaleniami Programu ochrony środowiska, natomiast z pewnością wspiera realizację celów środowiskowych wynikających z tego dokumentu.

Bardzo ważnym dokumentem jest również Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Kędzierzyn-Koźle, które zostało przyjęte uchwałą nr XIII/144/20 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 26 września 2019 r.. Studium wskazuje, że miasto posiada niezintegrowany wewnętrznie układ funkcjonalno-przestrzenny i jest podzielone na 15 jednostek planistycznych o różnorodnych funkcjach. Dla jednostki planistycznej Sławięcice wskazano, że jej podstawową funkcją jest mieszkalnictwo w zabudowie jednorodzinnej oraz usługi.

Po przeanalizowaniu ww. ustaleń Studium stwierdzono, że oceniany projekt MPZP jest w pełni zgodny z miejską polityką ochrony środowiska.

Dokument Studium wśród głównych kierunków zmian w strukturze przestrzennej miasta przewiduje m.in. „wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę na terenach niezagospodarowanych w zgodzie z obowiązującymi przepisami, przy jednoczesnym uwzględnieniu zasad zachowania ładu przestrzennego”. Dokument ten zakłada również m.in. „ukształtowanie przyjaznego środowiska zamieszkania w poszczególnych zespołach mieszkaniowych o zróżnicowanej strukturze, nadanie im wielofunkcyjnego charakteru przy jednoczesnym podnoszeniu atrakcyjności przestrzeni publicznych, co skutkować ma podniesieniem jakości i komfortu życia mieszkańców”. Wskazuje także na „kształtowanie systemu przyrodniczego miasta w oparciu o zielone pierścienie” oraz „uzyskanie przestrzennej ciągłości struktury terenów zurbanizowanych i terenów otwartych przy uwzględnieniu zasady eliminacji rozpraszania zabudowy, wykorzystania terenów już zainwestowanych i uzbrojonych, w tym zdegradowanych i wymagających rehabilitacji, oraz maksymalnego zachowania terenów otwartych spełniających funkcję ekologiczną, przestrzenno-kompozycyjną i funkcjonalną”.

Dokument ten wyodrębnia jednostkę przestrzenną pn. „M12 – Strefa mieszkaniowa Sławięcice” i wskazuje, że podstawowym kierunkiem działań w obrębie tej strefy „powinna

być ochrona zabytkowego parku, który powinien pełnić funkcję rekreacyjno-wypoczynkową, wraz z jego najbardziej cennymi elementami. Należy dążyć do uporządkowania zabudowy, głównie wzdłuż ul. Sławieckiej oraz J. von Eichendorffa. Nową zabudowę należy kształtować z zachowaniem zasad ładu przestrzennego, szczególną uwagę należy dołożyć by na podziałach rolnych nie wykształciło się dysfunkcyjne, monofunkcyjne osiedle zabudowy mieszkaniowej, oparte na długich sięgaczach. Obszar należy wyposażyć w podstawowe usługi publiczne oraz komercyjne”. Podstawowym kierunkiem przeznaczenia ma być zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz zabudowa zagrodowa. Przewiduje się zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (nie dotyczy infrastruktury technicznej i komunikacyjnej) oraz dopuszczenie lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży do 1000 m². Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej ma wynosić 30%, a maksymalna intensywność zabudowy ma być ustalona na poziomie 0,9. Wypis ustaleń kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenów MN dokumentu Studium przedstawia się następująco:

podstawowe kierunki przeznaczenia:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna;

dopuszczalne kierunki przeznaczenia:

- niska zabudowa wielorodzinna do 9 lokali mieszkalnych – w strefach SRM, M2, M3a, M4a, M7, M8, M9,
- zabudowa zagrodowa – w strefach M1, M3, M6, M10, M11, M12, L, R,
- zabudowa zagrodowa, w zakresie utrzymania istniejącego zagospodarowania, z dopuszczeniem rozbudowy, nadbudowy i przebudowy – w pozostałych strefach,
- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, w zakresie utrzymania istniejącego zagospodarowania, z dopuszczeniem rozbudowy, nadbudowy i przebudowy lub uzupełnienia istniejących struktur,
- usługi społeczne m.in. z zakresu oświaty, ochrony zdrowia, administracji, pomocy społecznej, sportu i rekreacji, kultu religijnego,
- usługi podstawowe towarzyszące zabudowie mieszkaniowej (w zakresie handlu, gastronomii, rzemiosła, innych usług nieuciążliwych),
- usługi sportu, rekreacji i turystyki,
- obiekty zamieszkania zbiorowego,
- układ dróg publicznych oraz placów, ciągów pieszych i rowerowych, parkingi, tereny zieleni urządzonej oraz inne przestrzenie publiczne,
- zielen ogólnodostępna z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych,
- obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej;

ograniczenia zmian przeznaczenia:

- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – nie dotyczy infrastruktury technicznej i komunikacyjnej,

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wyłącznie w formie wolnostojącej i zabudowie bliźniaczej – w strefach M1, M3 (z wyłączeniem podstrefy M3a), M4 (z wyłączeniem podstrefy M4a), M5, M6, M10, M11, M12:
- dopuszczenie lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży do 1000 m²,
- w strefach L i R utrzymanie obecnego zagospodarowania, z możliwością rozbudowy, nadbudowy i przebudowy;

standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu:

- nowe zespoły zabudowy mieszkaniowej powinny być komponowane jako zabudowa dopełniająca zabudowę skoncentrowaną w osiedlach lub nawiązująca do charakteru zabudowy znajdującej się w najbliższym sąsiedztwie, w formie wolnostojącej, bliźniaczej lub szeregowej, odznaczać się powinny wysokimi walorami kompozycyjnymi,
- na zagospodarowanych terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wskazany jest jej rozwój poprzez uzupełnianie istniejącej zabudowy,
- należy dążyć do wykształcenia jednorodnego charakteru architektonicznego poszczególnych osiedli,
- należy dążyć do stopniowego przekształcania istniejącego zagospodarowania o charakterze odmiennym od kierunkowego,
- wzbogacanie zieleni ulic oraz ciągów pieszych,
- poprawa zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną, w tym oświetlenie, wyposażenie dróg w chodniki.

IV. ANALIZA ZGODNOŚCI OCENIANEGO DOKUMENTU Z POLITYKĄ OCHRONY ŚRODOWISKA

Prognoza oddziaływania na środowisko powinna m.in.

- 1) zawierać informacje o powiązaniach ocenianego dokumentu z innymi dokumentami,
- 2) określać ustanowione cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.

Analizowany projekt MPZP uwzględnia cele strategiczne dotyczących ochrony środowiska, gospodarki wodnej i adaptacji do zmian klimatycznych. Dokument pozostaje zgodny z polityką wpisaną do planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego oraz do innych strategii wojewódzkich. Nie zidentyfikowano kolizji pomiędzy strategicznymi ustaleniami polityk środowiskowych a treścią MPZP, ponieważ projekt ocenianego dokumentu:

- 1) uwzględnia istniejące uwarunkowania środowiskowe,
- 2) uwzględnia strategiczne cele w zakresie ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu,
- 3) zawiera warunki sprzyjające należytemu utrzymaniu i kształtowaniu zieleni (poprzez zapisy dotyczące powierzchni biologicznie czynnych),
- 4) zawiera ustalenia dotyczące infrastrukturalnego i przestrzennego zabezpieczenia newralgicznych aspektów ochrony środowiska.

Przy ocenie MPZP pod kątem zgodności z polityką ochrony środowiska należy pamiętać, że jego ustalenia będą wdrażane równolegle ze stosowaniem innych przepisów dotyczących np. budowy na terenach szczególnego zagrożenia powodziowego oraz warunków technicznych w budownictwie.

Aby pozytywna ocena pozostała aktualna na etapie praktycznego wdrażania MPZP, niezbędne jest zadbanie o wysoki poziom dbałości o ochronę środowiska na etapie prowadzonych postępowań administracyjnych.

W ramach prac nad niniejszą prognozą uwzględniono informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych przyjętych dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem OOŚ. Dokonano analizy prognoz dla innych programów i strategii powiązanych z ocenianym dokumentem, m.in.:

1. Prognozy oddziaływania na środowisko dla Strategii „Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko” oraz dla Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.
2. Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu aktualizacji planu gospodarowania wodami oraz dla projektu planu zarządzania ryzykiem powodziowym.
3. Prognozy oddziaływania na środowisko projektu wojewódzkiego programu ochrony środowiska oraz wojewódzkiego planu zagospodarowania przestrzennego.
4. Prognozy oddziaływania na środowisko dla miejskich dokumentów strategicznych.

5. Prognozy oddziaływania na środowisko warunków korzystania z wód zlewni rzeki Kłodnicy.

Ww. prognozy nie określają wytycznych dla innych dokumentów strategicznych (w tym – MPZP) oraz konkretnych wskazówek co do monitorowania oddziaływania wpływu strategicznych ustaleń MPZP na środowisko. Natomiast wnioski wyrażone w powyższych dokumentach wskazały, że oceniane dokumenty odzwierciedlają zapisy krajowych i unijnych aktów prawnych, umów międzynarodowych oraz dokumentów strategicznych odnoszących się do ochrony środowiska. Wykazano w nich także, że cele przyjęte w programach i strategiach w większości pozytywnie lub obojętnie oddziałują na poszczególne komponenty środowiska. Analizowany projekt MPZP pozostaje zgodny z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla, zatem można postawić wniosek, że również ustalenia prognoz oddziaływania na środowisko będą do siebie zbliżone.

V. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ŚRODOWISKOWYCH

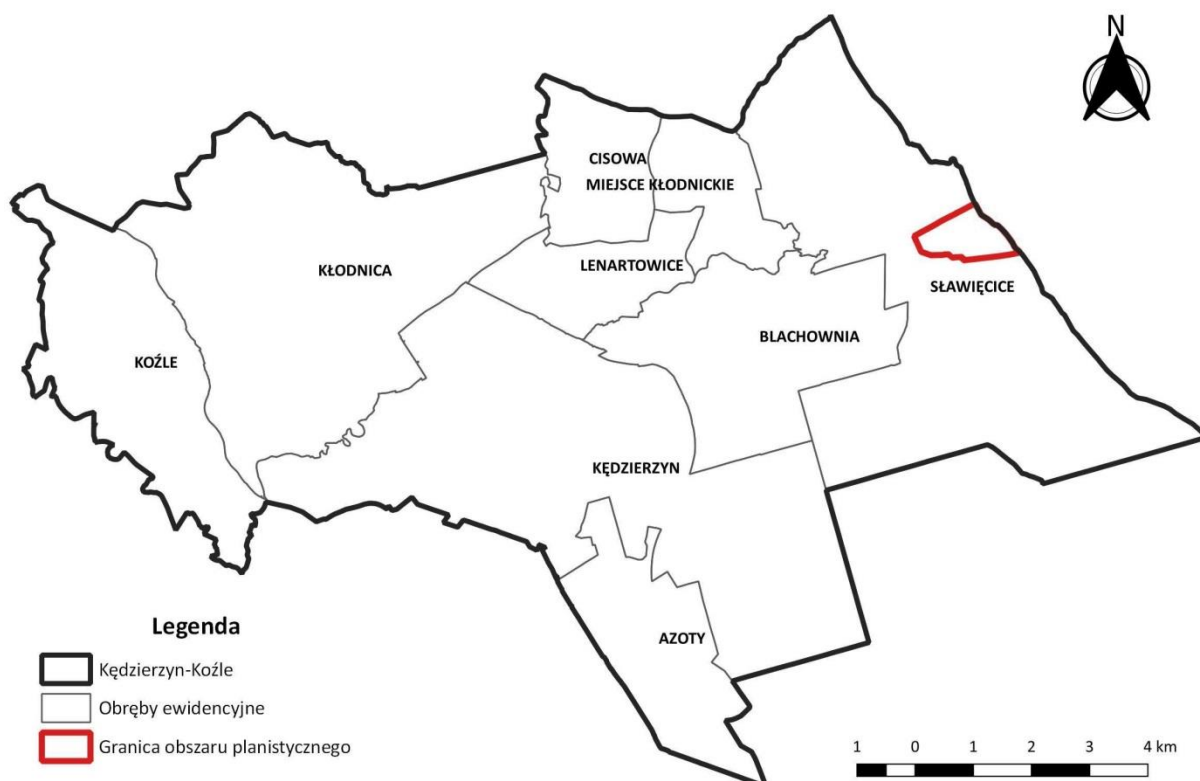
V.1. Położenie

Przedmiotem analizy jest obszar o powierzchni ok. 110 ha położony we wschodniej części miasta Kędzierzyn-Koźle na terenie osiedla Sławięcice. Od północnego-zachodu graniczony jest ulicami Sławięcicką i Stefana Batorego. Zachodnią część obszaru objętego planem zajmują tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Wzdłuż ul. Sławięcickiej i Stefana Batorego zlokalizowana jest również zabudowa usługowa. Wschodnią część obszaru objętego planem obejmują tereny nieużytkowane, częściowo pokryte zielenią wysoką o charakterze leśnym. Granice obszaru objętego planem miejscowym wyznaczają:

- 1) od północnego-zachodu – ulice Sławięcicka i Stefana Batorego;
- 2) od północnego-wschodu – granica administracyjna miasta z Gminą Ujazd;
- 3) od południa – tereny Lasów Państwowych;

Lokalizacja analizowanego obszaru na tle miasta jest przedstawiona na ryc. nr 2, zaś na ryc. nr 3 przedstawiono rzeczywiste zagospodarowanie tego terenu (na podkładzie ortofotomapy).

Ryc. 2. Położenie analizowanego obszaru względem miasta Kędzierzyn-Koźle.

V.2. Ogólna charakterystyka geograficzna i krajobrazowa

Powierzchnia analizowanego obszaru objętego ustaleniami planistycznymi wynosi ok. 110 ha, zaś powierzchnia miasta obejmuje 123,7 km². Według regionalizacji fizycznogeograficznej J. Kondrackiego („Geografia regionalna Polski”, Warszawa 2002), analizowany obszar położony jest w mezoregionie Kotliny Raciborskiej (makroregion Niziny Śląskiej, podprowincja Niziny Środkowopolskiej, prowincja Niż środkowoeuropejski). W świetle nowego podziału Polski na regiony fizycznogeograficzne (Solon J., Borzyszkowski J. et.al., 2018), przyporządkowanie ww. jednostkom pozostaje tylko częściowo aktualne: zachodnia część analizowanego obszaru przypisana jest do mezoregionu Kotliny Raciborskiej, natomiast wschodnia część wchodzi w granice mezoregionu Obniżenie Bojszowskie (makroregion Wyżyna Śląska, podprowincja Wyżyna Śląska – Krakowska, prowincja Wyżyny Polskie). Lokalizacja analizowanego terenu względem mezoregionów (wg podziału z 2018 r.) została zobrazowana na ryc. nr 4.

Kędzierzyn-Koźle jest miastem-zlepięciem powstałym, w wyniku zmian administracyjnych, z odrębnych niegdyś jednostek osadniczych – miast Koźle, Kędzierzyn, Kłodnica, gminy miejskowiejskiej Sławięcice oraz wsi Cisowa, Lenartowice i Miejsce Kłodnickie. Różnica wysokości terenu w granicach gminy Kędzierzyn-Koźle sięga 50 m. Najwyższy punkt znajduje się w lasach, przy wschodniej granicy gminy i osiąga 215,3 m n.p.m. Teren obniża się ku dolinie Odry, a sama dolina wykazuje spadek w kierunku północnym. Najniższy punkt znajduje się w miejscu, w którym Odra opuszcza miasto, a jego wysokość wynosi około 165 m n.p.m.

Wysokość bezwzględna terenu objętego ustaleniami projektu MPZP kształtuje się na poziomie 190-209 m n.p.m. Na obszarze analizowanym w niniejszym opracowaniu nie ma wyróżniających się naturalnych jednostek geomorfologicznych, w tym wzniesień lub dolin. Widoczny jest natomiast spadek terenu z części południowej i wschodniej na część północno-zachodnią ze skłonem w kierunku doliny Kanału Gliwickiego.

Dominującym elementem krajobrazu jest w północnej, zachodniej i północno-wschodniej części obszaru MPZP zabudowa jednorodzinna i towarzysząca jej infrastruktura (w tym: drogi publiczne) wraz z niewielkimi obiektami usług i handlu.

Wśród form zabudowy dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (w tym: budynki mieszkalne w zabudowie zagrodowej) o układzie typowym dla obszarów wiejskich – tj. w formie układów wielodrożnicowych, o umiarkowanej intensywności.

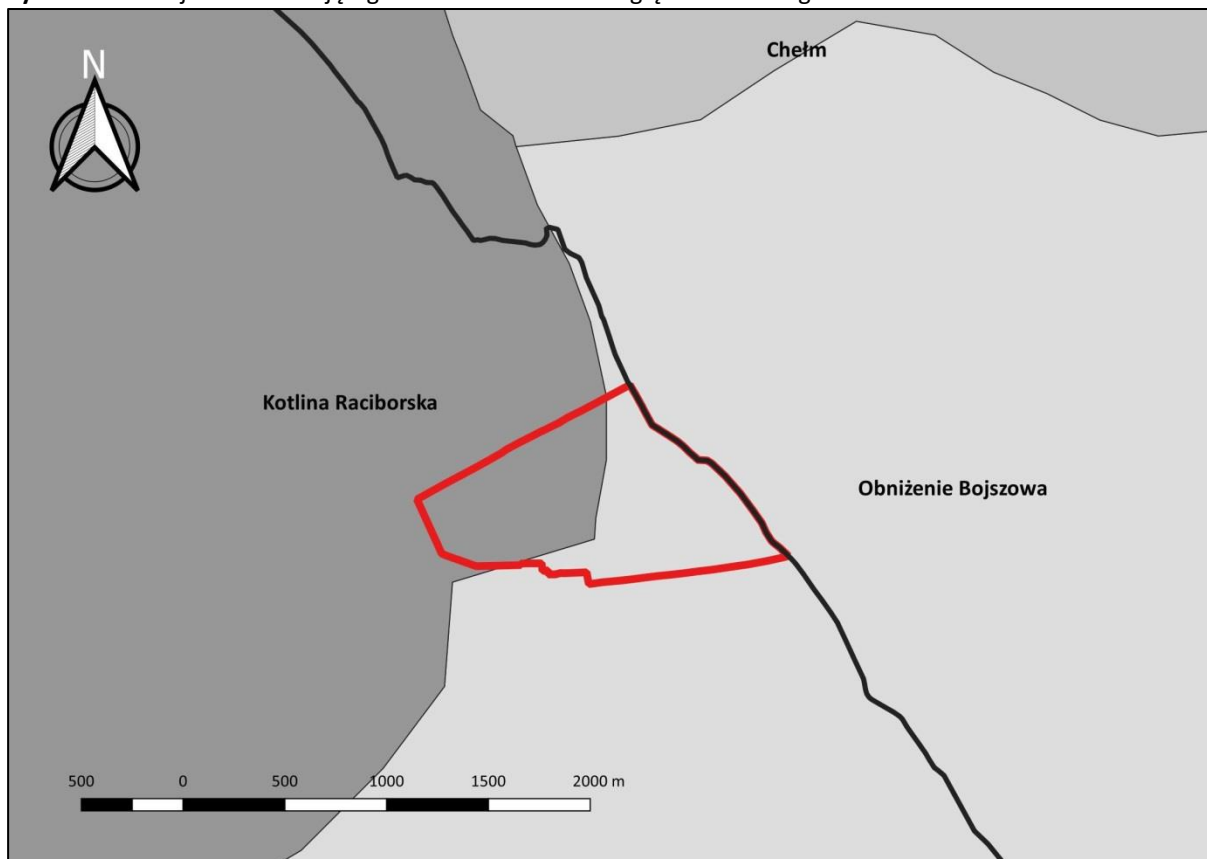
Na pozostałych częściach obszaru występują tereny upraw rolnych oraz enklawy terenów zielonych (w tym: skupiska drzew i zadrzewienia, przy czym większość z nich nie ma formalnego statusu lasów, choć charakter leśny tych terenów jest zdecydowany).

Na fotografiach 1-6 przedstawiono charakterystyczne cechy krajobrazowe.

Ryc. 3. Położenie analizowanego obszaru względem zobrazowane na podkładzie ortofotomapy

Ryc. 4. Lokalizacja obszaru objętego ustaleniami MPZP względem mezoregionów

Fot.1. Typowa zabudowa wzdłuż ulicy Gojawicyńskiej

Fot.2. Skupisko drzew w rejonie terenów 1ZP i 2ZP

Fot.3. Typowa zabudowa wzdłuż ulicy Asnyka

Fot.4. Tereny rolne i zadrzewione w południowej części obszaru planistycznego (widok na północny wschód)

Fot.5. Tereny rolne i zadrzewione w południowo - wschodniej części obszaru planistycznego (widok na zachód)

Fot.6. Ulica Kazimierza Przerwy - Tetmajera

V.3. Charakterystyka społeczno - gospodarcza

Lokalizacja miasta na przecięciu szlaków komunikacyjnych oraz w sąsiedztwie dużych ośrodków miejskich Górnego i Dolnego Śląska stanowi znaczący atut Kędzierzyna-Koźla.

Największe zakłady produkcyjne zlokalizowane są w obrębie osiedli Azoty i Przyjaźni. Tereny przemysłowe Grupy Azoty oraz JPM Holding, skupiają wiele niezależnych przedsiębiorstw, które zapewniają miejsca pracy dla wielu mieszkańców Kędzierzyna-Koźla i okolicznych miejscowości. Sektor przemysłowy stanowi bardzo ważny sektor lokalnej gospodarki – aż blisko 20% spośród wszystkich podmiotów gospodarki. prowadzi działalność przemysłową. Obecność wielu dużych zakładów znajduje odzwierciedlenie w wysokim udziale procentowym terenów przemysłowych i produkcyjnych w strukturze użytkowania gruntów, wynoszącym ok. 6%. Obiekty usługowe, w tym usług publicznych, administracji, jak i komercyjnych, w największym natężeniu występują w rejonach zwartej zabudowy mieszkaniowej. Osiedla oddalone, w szczególności położone w północno-wschodniej części miasta, cechują się mniejszym poziomem dostępności działalności usługowej.

Obszar objęty ustaleniami projektu MPZP pełni przede wszystkim funkcję mieszkaniową. Funkcja usługowa występuje marginalnie. Nie ma tu przemysłu lub obiektów rekreacji. Centralną i południowo-wschodnią część obszaru wyróżnia funkcja rolnicza.

Dane Głównego Urzędu Statystycznego (aktualne na dzień 31.12.2017 r.) wskazują, że teren miasta zamieszkuje 61 661 osób, a średnia gęstość zaludnienia wynosi 498 osób/km². Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi 9 312 osób, w wieku produkcyjnym: 37 659, w wieku poprodukcyjnym: 14 690. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 63,7 osób w wieku nieprodukcyjnym. GUS podaje, że w mieście jest 16 725 osób pracujących (271 osób pracujących na 1000 ludności ogółem), przy czym dane te nie obejmują podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie. Stopa bezrobocia rejestrowanego wynosi 5,5 % (dane te nie uwzględniają osób bezrobotnych niezarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy).

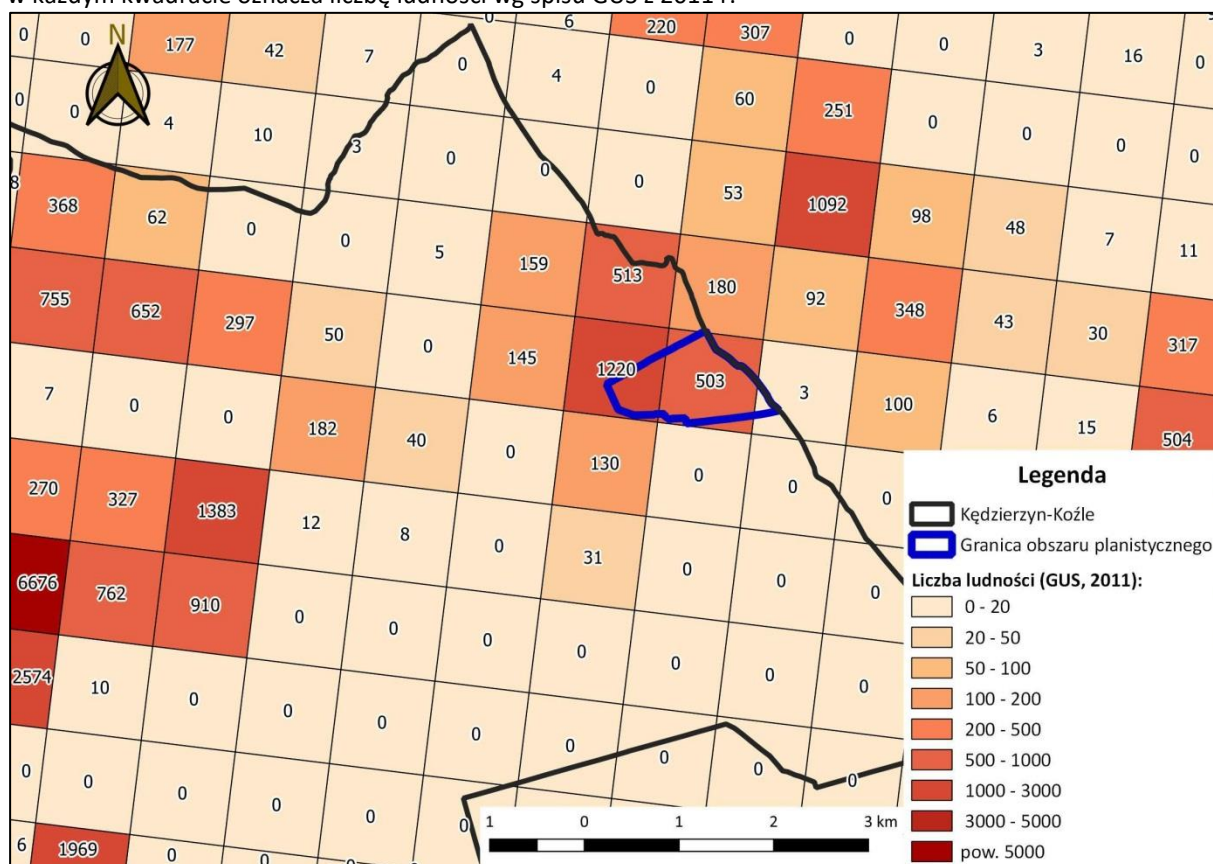
Na rycinie nr 5 przedstawiono rozmieszczenie gęstości zaludnienia w podziale na siatkę kwadratów o boku 1 km, w których zawarto informację o liczbie ludności według spisu powszechnego wykonanego w 2011 r. Wynika z niej, że rejon analizowanego obszaru planistycznego należy do stosunkowo słabo zaludnionych.

V.4. Zagospodarowanie i użytkowanie terenu

Dane GUS o zagospodarowaniu terenu w Kędzierzynie-Koźlu przedstawiono w tabeli nr 1.

Z zestawienia tych danych wynika, że dominującym rodzajem zagospodarowania terenu miasta są grunty zabudowane i zurbanizowane (w szczególności zabudowa mieszkaniowa, przemysłowa i komunikacyjna) oraz użytki rolne.

Ryc. 5. Gęstość zaludnienia w rejonie ustaleń planistycznych. Dane przedstawiono w siatce kilometrowej. Liczba w każdym kwadracie oznacza liczbę ludności wg spisu GUS z 2011 r.

[źródło: https://geo.stat.gov.pl/start/-/asset_publisher/jNfJilujcyRp/content/id/36734; dostęp: 21.03.2019 r.]

Tab. 1. Dane GUS o zagospodarowaniu terenu w Kędzierzynie - Koźlu (podano najbardziej aktualne dane podawane przez GUS – tj. za 2014 r.)

Lp.	Parametr	Jednostka	Wielkość
1.	powierzchnia ogółem	ha	12 371
2.	powierzchnia lądowa	ha	11 939
3.	użytki rolne razem	ha	2 860
4.	użytki rolne - grunty orne	ha	2 175
5.	użytki rolne - sady	ha	29
6.	użytki rolne - łąki trwałe	ha	413
7.	użytki rolne - pastwiska trwałe	ha	134
8.	użytki rolne - grunty rolne zabudowane	ha	56
9.	użytki rolne - grunty pod stawami	ha	18
10.	użytki rolne - grunty pod rowami	ha	35

Lp.	Parametr	Jednostka	Wielkość
11.	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	ha	5 896
12.	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - lasy	ha	5 797
13.	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - grunty zadrzewione i zakrzewione	ha	99
14.	grunty pod wodami razem	ha	432
15.	grunty zabudowane i zurbanizowane razem	ha	2 786
16.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny mieszkaniowe	ha	483
17.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny przemysłowe	ha	838
18.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny inne zabudowane	ha	185
19.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny zurbanizowane niezabudowane	ha	233
20.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny rekreacji i wypoczynku	ha	165
21.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - drogi	ha	434
22.	grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - kolejowe	ha	314
23.	nieużytki	ha	110

[źródło danych: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny]

V.5. Charakterystyka infrastrukturalna i gospodarcza

Analizowany teren jest uzbrojony w infrastrukturę miejską obejmującą wodociągi, kanalizację, sieci energetyczne, gazociągi, sieć drogową oraz sieć telekomunikacyjną.

W obszarze objętym ustaleniami MPZP nie występuje przemysłowe zagospodarowanie terenu. Pod względem gospodarczym jedynymi zauważalnymi elementami jest drobny handel i drobne usługi – są to sporadycznie występujące elementy krajobrazu.

Obszar objęty ustaleniami planistycznymi, podobnie jak Kędzierzyn-Koźle jako całość, jest dobrze skomunikowany z otoczeniem za sprawą dobrze rozwiniętej sieci dróg, które umożliwiają łączność m.in. z drogami powiatowymi, wojewódzkimi i krajowymi. Tym samym zapewniona jest dobra łączność drogowa z pobliskimi ośrodkami miejskimi. Przez teren gminy przebiega też ponadregionalna linia kolejowa.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna obejmuje niemal wszystkie tereny zamieszkałe i przemysłowe. Ścieki ujęte w system kanalizacji odprowadzane są do oczyszczalni ścieków. Obszar objęty ustaleniami planistycznymi ma dostęp do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, teletechnicznej i energetycznej. 100% mieszkańców korzysta z instalacji wodociągowej, natomiast z instalacji kanalizacyjnej – 89,2% ludności (wg GUS, w mieście jest 325 zbiorników bezodpływowych do gromadzenia nieczystości ciekłych).

Gospodarka ciepła w rejonie opracowania ma zdecentralizowany charakter. Podstawą zaopatrzenia mieszkańców w ciepło są kotłownie indywidualne, funkcjonujące w oparciu o paliwa takie jak węgiel, drewno, olej opałowy i gaz propan-butan. Na obszarze MPZP nie ma możliwości korzystania z energii cieplnej dostarczanej przez elektrociepłownię.

Zasadnym jest umożliwienie rozwoju małych instalacji prosumenckich wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych dla potrzeb indywidualnych gospodarstw domowych i małych urządzeń technicznych (w szczególności: małe ogniwa i panele fotowoltaiczne oraz mikro-turbiny wiatrowe).

V.6. Główne źródła antropopresji

Wśród lokalnych źródeł antropopresji na środowisko w rejonie analizowanego obszaru objętego projektowanymi ustaleniami planistycznymi należy wymienić:

- 1) drogową zabudowę komunikacyjną (drogi) i przemysłową (zlokalizowaną poza obszarem objętym ustaleniami planistycznymi, głównie od strony północno-wschodniej), która stanowi źródło emisji hałasu, zanieczyszczeń i energii do środowiska, a także wpływa na zmianę krajobrazu i reżim hydrologiczny (wskutek nienaturalnego sposobu postępowania z wodami opadowymi i roztopowymi);
- 2) punktowe zaburzenia krajobrazu wskutek nieodpowiedniego stanu estetyki niektórych obiektów zabudowy i jej najbliższego otoczenia oraz wkraczanie zabudowy na tereny o krajobrazie naturalnym i zbliżonym do naturalnego;
- 3) niską emisję – tj. emisja pyłów i szkodliwych gazów na niskiej wysokości, pochodzących ze składowanych odpadów oraz z ruchu pojazdów i z indywidualnych źródeł energii cieplnej.

Niezależnie od powyższego, na stan środowiska w analizowanym rejonie wpływ mają także zmiany i presje o charakterze regionalnym (w tym – działalność kopalni związane np. z utworzeniem regionalnego leja depresji) i globalnym, takie jak np. zmiany klimatu, transgraniczny transport zanieczyszczeń powietrza, depozycja zanieczyszczeń z atmosfery, pojawianie się gatunków inwazyjnych oraz obcych rodzimej florze i faunie.

V.7. Wody powierzchniowe

Analizowany obszar położony jest w dorzeczu Odry, w regionie wodnym Górnej Odry, w zlewni Kłodnicy. Według Mapy Podziału Hydrograficznego Polski (dalej: MPHP), głównym ciekim przepływającym przez miasto jest Odra (w zachodniej części miasta) i Kłodnica, a także Kanał Gliwicki, Kanał Kędzierzyński i Poleśnica.

MPHP podaje, że obszar planistyczny, któremu dedykowane jest niniejsze opracowanie, znajduje się w całości w granicach zlewni elementarnej „Kanał Gliwicki od Rdzawki do Poleśnicy” (lokalizację względem granic zlewni oraz cieków wodnych przedstawiona jest na ryc. nr 6).

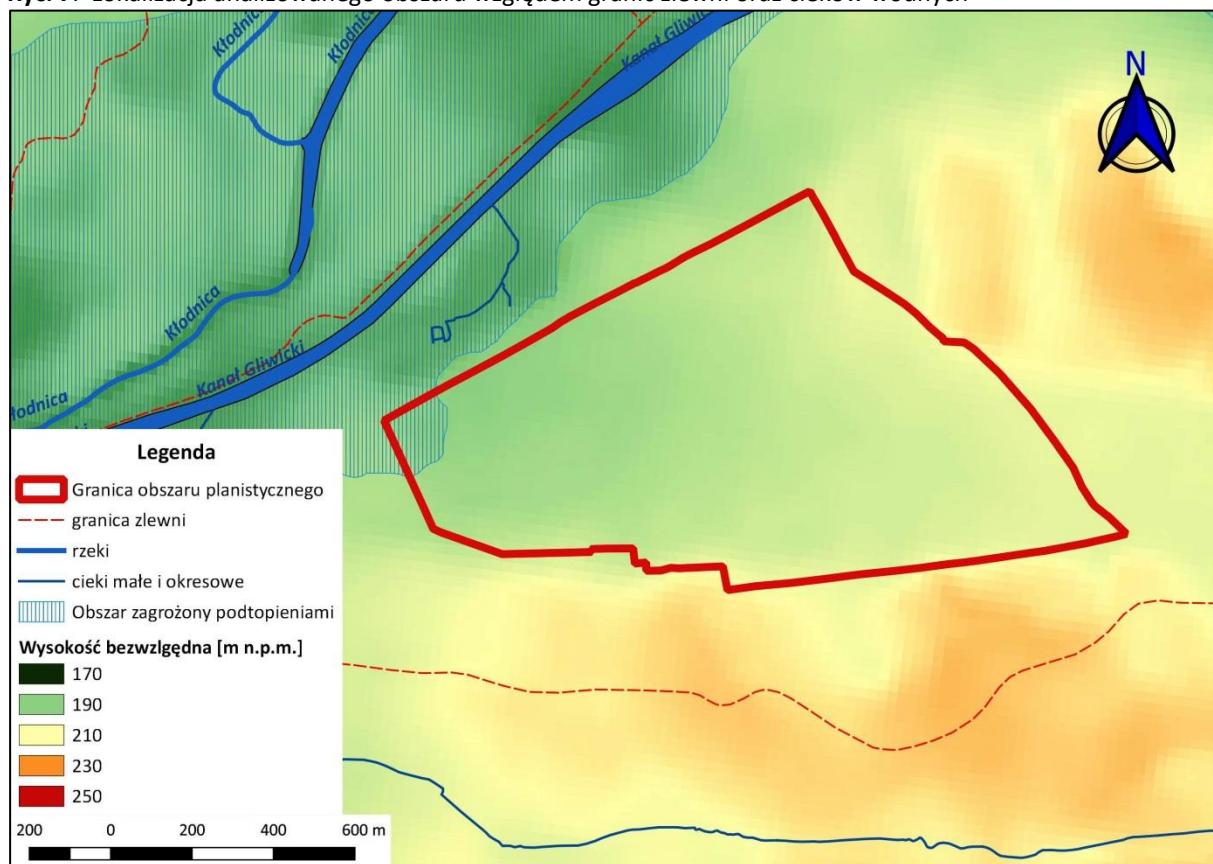
Według ustaleń obowiązującego Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (przyjętego uchwałą Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r.; dalej: PGW), miasto wchodzi w obręb zlewni kilku jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Graficzne przedstawienie danych o JCWP w granicach obszaru MPZP przedstawiono na ryc. nr 7, natomiast wybrane dane charakteryzujące JCWP przedstawiono w tabeli nr 2.

Obszar objęty ustaleniami planistycznymi, któremu dedykowane jest niniejsze opracowanie, położony jest w zlewni JCWP „Kanał Gliwicki” (RW60000117169). Według obowiązującego PGW, obowiązującym celem środowiskowym do osiągnięcia dla omawianych JCWP jest:

- 1) dobry stan wód (dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny),
- 2) nie pogorszenie stanu JCWP – co należy rozumieć jako nie pogorszenie klasy któregośkolwiek z elementów składowych stanu JCWP,
- 3) osiągnięcie celu środowiskowego dla obszarów chronionych.

Główną przyczyną złego stanu wód (zarówno w skali zlewni, jak i w pojedynczych rzekach) jest zanieczyszczenie rzek ściekami, spływy powierzchniowe z terenów zurbanizowanych oraz z terenów wykorzystywanych rolniczo. Znaczenie ma również depozycja zanieczyszczeń z atmosfery oraz przekształcenia hydromorfologiczne w korycie.

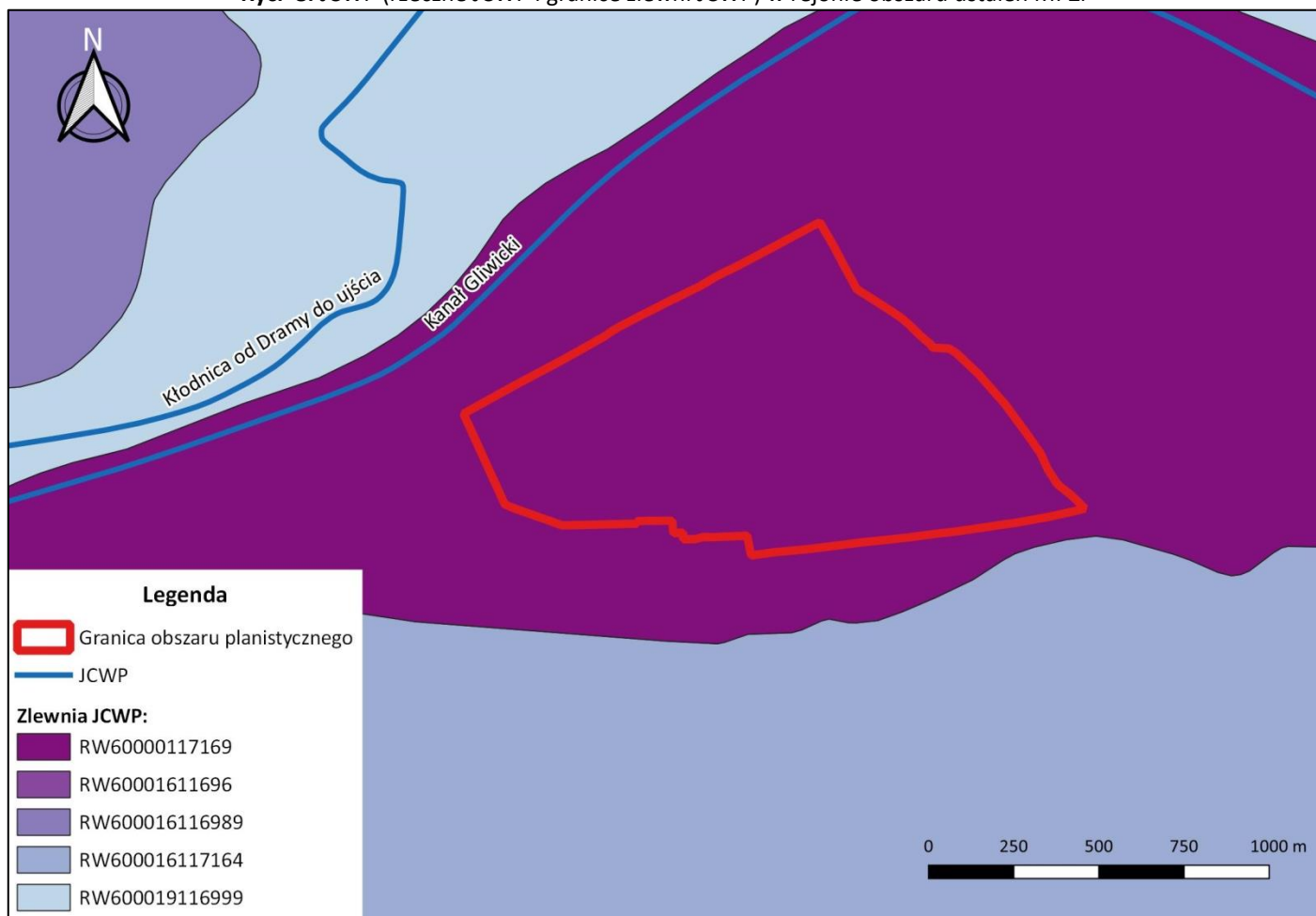
Ryc. 7. Lokalizacja analizowanego obszaru względem granic zlewni oraz cieków wodnych

Tab. 2. Dane o zlewni JCWP w rejonie opracowania

Lp.	Nazwa i kod JCWP	Długość głównego ciek w JCWP	Powierzchnia całej zlewni JCWP [km ²]	Stan / potencjał ekologiczny wód	Presje determinujące stan wód	Zagrożenie osiągnięcia celu środowiskowego
1.	Kanał Gliwicki RW60000117169	24,06	27,85	dobry (wg PGW) umiarkowany (wg badań WIOŚ z 2015 r.)	gospodarka komunalna, przemysł, rolnictwo, drogi, ludność niekorzystająca z oczyszczalni	zagrożona

Ryc. 8. JCWP (rzeczne JCWP i granice zlewni JCWP) w rejonie obszaru ustaleń MPZP

V.8. Wody podziemne

Według Mapy Hydrogeologicznej Polski w skali 1: 200 000 (arkusz Gliwice) rejon Kędzierzyna-Koźła należy do XXV Przedsudeckiego Regionu Hydrogeologicznego, podregion 4 Kędzierzyński. W regionie tym występują dwa zasadnicze poziomy wodonośne: trzeciorzędowy i czwartorzędowy.

Trzeciorzędowy poziom wodonośny w piaskach drobnych odznacza się bardzo dużą wydajnością i stanowi podstawę zaopatrzenia aglomeracji w wodę pitną i przemysłową. Eksploatowane są dwa horyzonty wodonośne: dolny, związany z osadami tortonu zalegającymi poniżej głębokości 150–175 m p.p.t. i górny, w piaskach sarmatu o miąższości 15–30 m występujących poniżej głębokości 70–100 m p.p.t.

Czwartorzędowy poziom wodonośny związany jest z piaszczysto-żwirowymi osadami akumulacji rzeki Kłodnicy. Posiada zwierciadło swobodne stabilizujące się na głębokościach 2,0–5,0 m p.p.t. uzależnionych od morfologii terenu, nasilenia opadów oraz kontaktów z wodami powierzchniowymi – Kanalem Gliwickim i rzeką Kłodnicą. Generalny spływ wód poziomu czwartorzędowego następuje na północny-zachód, do doliny rzeki Kłodnicy stanowiącej główną oś drenażu wód podziemnych w omawianym rejonie.

W granicach obszaru objętego niniejszym opracowaniem nie wyznaczono terenu ochrony pośredniej ujęcia wód.

Większość miasta (w tym – obszar analizowanego MPZP) jest zlokalizowana w granicach Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) nr 128. Stan ilościowy i chemiczny tej JCWPd jest dobry (według danych PMŚ z 2012 i 2016 r.), w związku z czym celem środowiskowym jest utrzymanie dobrego stanu wód podziemnych oraz nie pogarszanie stanu obecnego.

W granicach obszaru ustaleń planistycznych nie występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP). Najbliższy GZWP (nr 332 - Subniecka Kędzierzyńsko-Głubczycka) położony jest w odległości 1,6 km na południowy wschód. W granicach Kędzierzyna-Koźła wyznaczono (jedynie w dokumentacji hydrogeologicznej z 2013 r.) dwa obszary ochronne tego GZWP, podzielone na podobszary, zależne od stopnia wrażliwości. Wyodrębniono podobszary obejmujące tereny bardzo podatne (A), tj. o czasie pionowego przesiąkania do 5 lat, podatne (B) o czasie przesączania do 25 lat oraz średnio podatne (C), o czasie przesączania powyżej 25 lat, włączone do obszaru z innych względów, np. tereny udokumentowanego złoża, duże ujęcia wody podziemnej. Obszar MPZP pozostaje poza zasięgiem ww. podobszarów.

Lokalizację JCWPd i GZWP względem granic gminy przedstawia rycina nr 9.

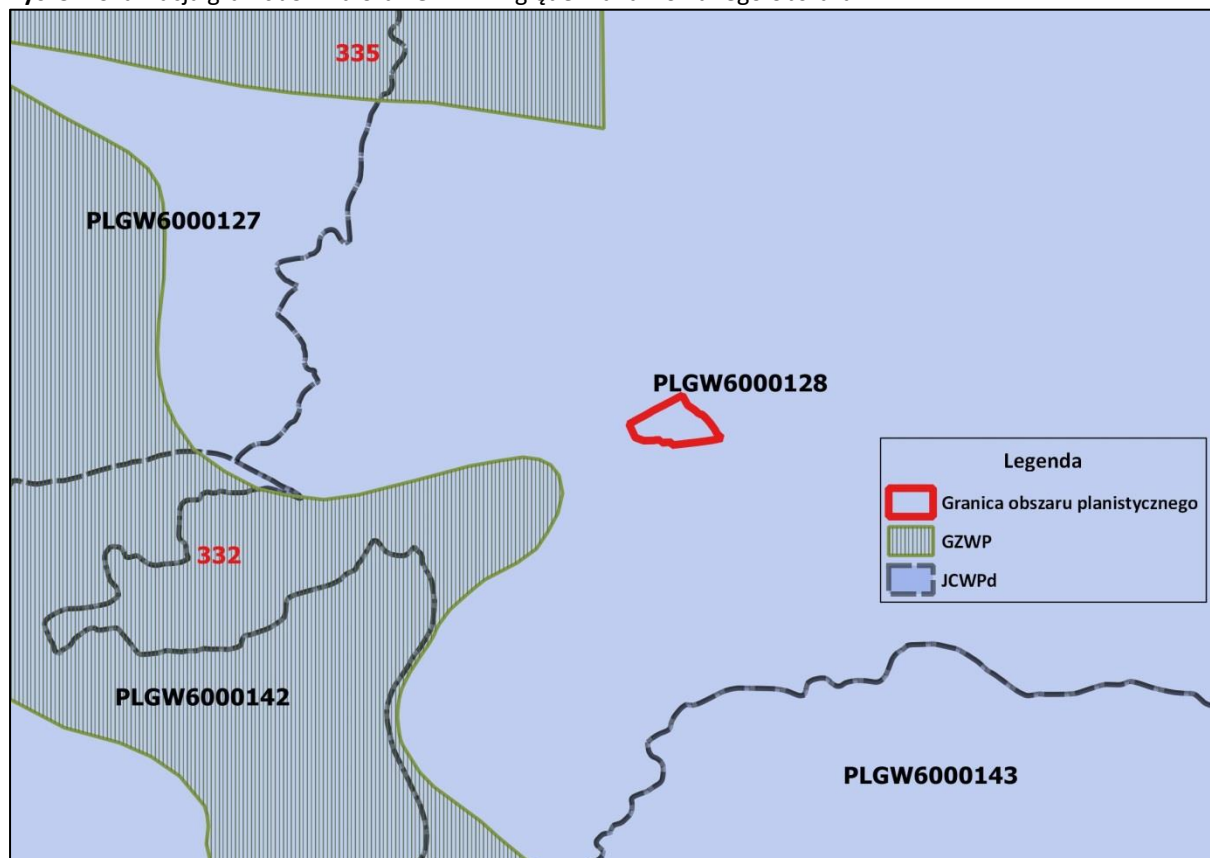
Mapa Hydrogeologiczna Polski (1:50 000, PIG-PIB, arkusz 908 - Ujazd, 1998) wskazuje, że analizowany obszar jest położony w obrębie Głównego Użytkowego Poziomu Wodonośnego (GUPW). W oparciu o dane pozyskane z ww. Mapy, kierując się informacjami zawartymi w pracy pn. „Charakterystyka wód podziemnych zgodnie z zapisami załącznika II.2 Ramowej Dyrektywy Wodnej” (Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, 2013), na ryc. nr 10 przedstawiono dane o położeniu obszaru względem GUPW oraz o stopniu zagrożenia GUPW.

Według ww. mapy, analizowany obszar leży w obrębie GUPW oznaczonego symbolem 8Q/cTr II – co oznacza: dobrą izolację, pochodzenie GUPW z epoki trzeciorzędu, zasoby dyspozycyjne na poziomie 100-200 m³/24h/km². Jego hydroizohipsę ustalono na poziomie 180 m n.p.m. Stopień zagrożenia GUPW jest bardzo niski. Warto dodać, że stopień zagrożenia GUPW jest zależny przede wszystkim od takich cech, jak: podatność na zanieczyszczenie, izolacja od powierzchni terenu, głębokość występowania wód podziemnych i rodzaj ośrodka wodonośnego. Brane są również czynniki zewnętrzne, takie jak np. istnienie ognisk zanieczyszczeń na powierzchni ziemi.

Dla potrzeb niniejszej pracy pozyskano warstwy informacyjne bazy danych GIS Mapy hydrogeologicznej Polski 1: 50 000 „pierwszy poziom wodonośny” (opracowanej przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy) obejmującej wybrane elementy charakterystyki hydrogeologicznej pierwszej od powierzchni terenu warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych, wykazujących dobrą łączność hydrauliczną, osiagających łączną miąższość co najmniej 2m przy średnim stanie retencji wód podziemnych. Dane z tej mapy wskazały, że pierwszy poziom wodonośny na analizowanym terenie ma pochodzenie czwartorzędowe, zaś utworem litogenetycznym są piaski i żwiry. Dane wskazały na wysoki i bardzo wysoki stopień zagrożenia tego poziomu wodonośnego. Wybrane ustalenia na temat PPW przedstawiono na ryc. nr 11.

Mapa hydrograficzna z 2016 r. (wykonana w ramach projektu „enviDMS” – w skali 1:50 000) wskazuje, że przepuszczalność gruntu na analizowanym terenie jest w zachodniej części MPZP zróżnicowana (współczynnik filtracji: 10⁻³ ÷ 0 m/s), a w części centralnej i wschodniej – słaba (współczynnik filtracji: 10⁻⁵ ÷ 10⁻⁸ m/s). Mapa ta wskazuje również, że pierwszy poziom wód podziemnych (który zazwyczaj nie może być utożsamiany z poziomem PPW i GUPW) na analizowanym terenie występuje średnio na głębokości 5-10 m p.p.t. Wycinek ww. mapy zaprezentowano na ryc. 12.

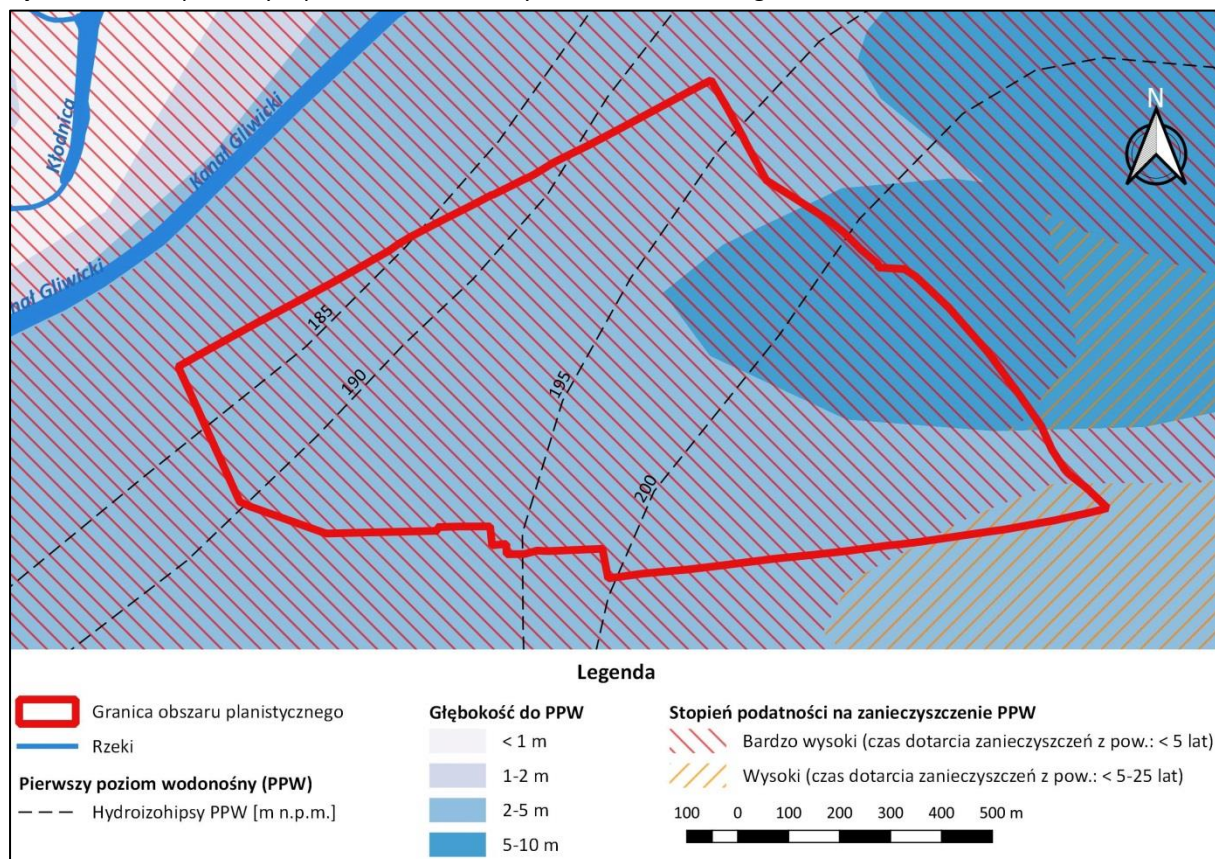
Ryc. 9. Lokalizacja granic JCWPd oraz GZWP względem analizowanego obszaru

Ryc. 10. Stopień zagrożenia GUPW w odniesieniu do granic obszaru MPZP

Ryc. 11. Dane o pierwszym poziomie wodonośnym w odniesieniu do granic obszaru MPZP

Ryc. 12. Przepuszczalność gruntów i głębokość pierwszego horyzontu wód podziemnych w rejonie przedsięwzięcia [na podstawie „Mapy Hydrograficznej Polski”, Główny Geodeta Kraju, 2016]

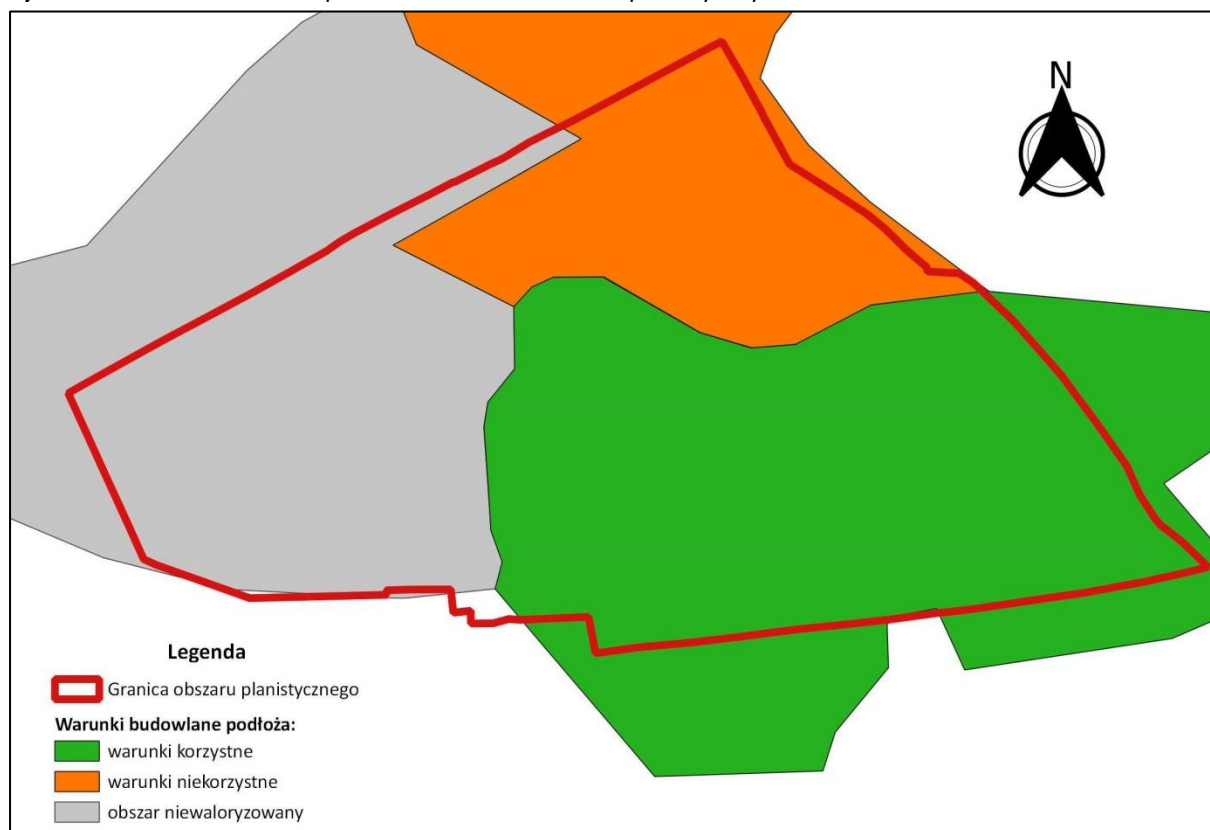

V.9. Uwarunkowania geologiczne

Budowa geologiczna miasta wyróżnia dwie strefy – równinę sandrową, zbudowaną głównie z osadów wodnolodowcowych (piaski i żwiry) oraz terasy akumulacyjne Odry i Kłodnicy. Terasy nadzalewowe zbudowane są głównie z piasków rzecznych, natomiast terasy zalewowe głównie z mułków i piasków. Jest to strefa płytkiego zalegania wód gruntowych oraz licznych obszarów pokrytych gruntami słabonośnymi, w tym torfami i namułami den dolinnych i innych zagłębień. Na poziomie sandrowym i na terasach nadzalewowych Odry i Kłodnicy występują wydmy, równiny piasków przewianych oraz sporadycznie, we wschodniej części, w oddaleniu od dolin rzecznych – występują torfy. W północno - wschodniej części gminy występuje rozległe podłoże lessowe. Obszary równiny sandrowej i teras nadzalewowych ogólnie przedstawiają korzystne warunki posadowienia budynków, natomiast tereny zalewowe cechują się ograniczoną możliwością lokalizacji obiektów budowlanych. Warunki budowlane podłoża (na podstawie serwisu WMS Mapy Geośrodowiskowej Polski) przedstawiono na ryc. 13.

W rejonie objętym ustaleniami planistycznymi nie występują tereny i obszary górnicze. Analizowany obszar położony jest poza złożami kopalin. Dane udostępniane przez Państwowy Instytut Geologiczny wskazują, że w rejonie analizowanego terenu nie występują osuwiska oraz obszary predysponowane do występowania ruchów masowych. Według Mapy Sozologicznej, nie występują tu grunty podatne na denudację naturogeniczną lub uprawową, nie istnieje także ryzyko wystąpienia ruchów masowych ziemi.

Ryc. 13. Warunki budowlane podłoża w obszarze ustaleń planistycznych.

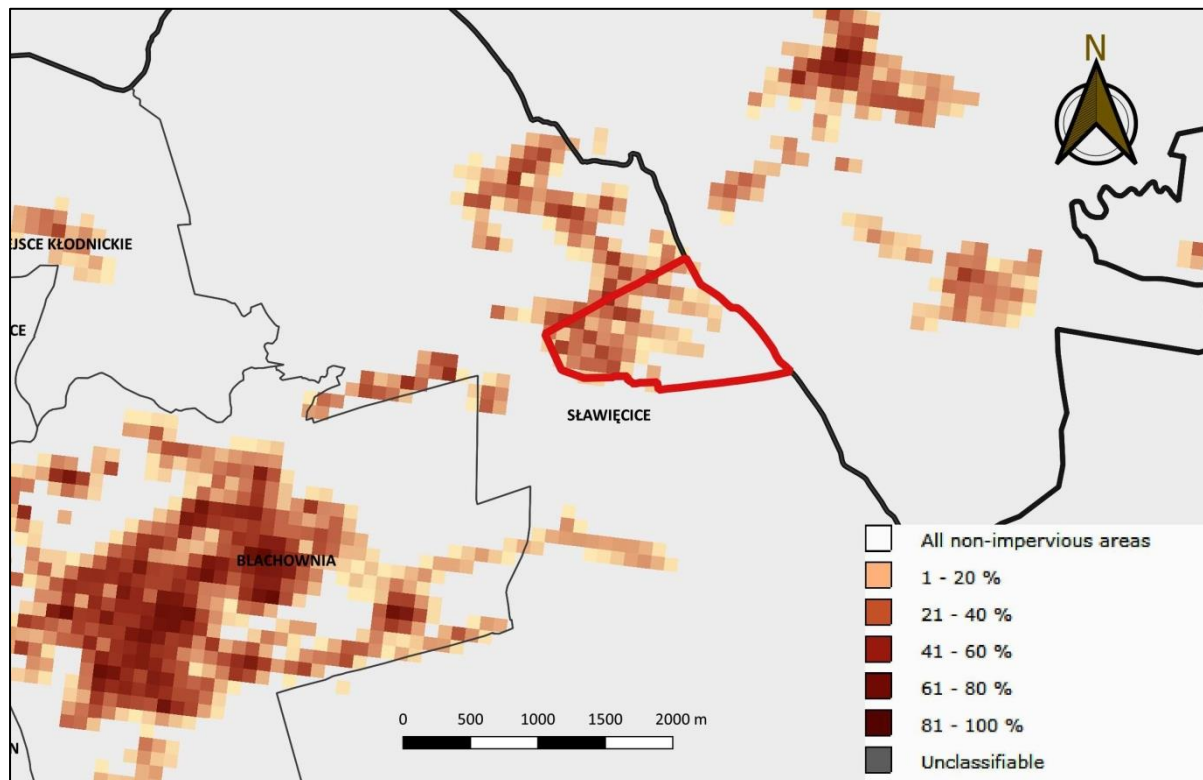
V.10. Gleby

Zróźnicowanie gleb w obrębie miasta jest odzwierciedleniem powierzchniowej budowy geologicznej terenu. W dolinie Odry oraz Kłodnicy wytworzyły się gleby organiczne – mady, które z bonitacyjnego punktu widzenia są glebami ornymi dobrymi i średnio dobrymi (dolina Odry) oraz średnimi (dolina Kłodnicy). Gleby dobre do wykorzystania rolniczego znajdują się w północnej części miasta, są to gleby brunatne w okolicy Cisowej, Miejsca Kłodnickiego oraz północnej części Sławięcic. W obszarze objętym ustaleniami projektowane MPZP występują gleby V klasy bonitacyjnej.

Zasadnym jest przedstawienie (na ryc. 14) danych na temat stopnia zasklepienia powierzchni ziemi. Im większy jest stopień „uszczelnienia”, tym bardziej intensywne jest zjawisko „miejskiej wyspy ciepła” oraz bardziej intensywny jest odpływ wód opadowych, mogący doprowadzić do podtopień oraz do przeciążenia układów kanalizacji deszczowej. Stopień uszczelnienia jest również miarą drożności ekologicznej, tj. możliwości pełnienia przez dany obszar funkcji korytarza migracyjnego dla zwierząt. Na terenach o wysokim stopniu uszczelnienia zasadnym jest podejmowanie szerokiego zakresu działań mających na celu m.in.:

- 1) zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych,
- 2) wprowadzanie zieleni w celu poprawienia właściwości mikroklimatu oraz poprawy warunków retencyjnych.

Ryc. 14. Stopień zasklepienia powierzchni terenu w rejonie obszaru objętego ustaleniami MPZP

[źródło danych: <https://land.copernicus.eu/pan-european/high-resolution-layers/imperviousness>;
dostęp: 12.07.2019 r., dane odnoszące się do kwadratów o boku 100 m; aktualność danych: 2015 r.]

V.11. Uwarunkowania przyrodnicze

Na terenie miasta największą wartość przyrodniczą posiadają wszystkie tereny zielone, takie jak lasy, parki, ogrody działkowe, zieleńce, zadrzewienia, a także ciek i zbiorniki wodne, wraz z ich obudową biologiczną. Wartość florystyczną posiadają pasy i kępy zadrzewień oraz zakrzaczeń przydrożnych, śródpolnych i nadrzecznych (na szczególną uwagę zasługują zwłaszcza te usytuowane nad brzegiem cieków wodnych). Cenne pod kątem przyrodniczym są również obiekty zieleni kulturowej: zieleń parkowa, parki przypałacowe, aleje drzew i cmentarze. Z uwagi na funkcje ekosystemowe przyrody na terenie miasta (funkcja retencyjna, mikroklimatyczna, krajobrazowa, rekreacyjna), istotną kwestią jest zarówno ochrona tych elementów przyrodniczych, jak i rozwój wszelkich form zieleni (w tym: zieleni ulicznej i osiedlowej, żywopłotów, zieleni cmentarnej, alei drzew, zadrzewień śródpolnych, zielonych ścian i in.). Lasy, grunty leśne oraz tereny zadrzewione występują w formie odosobnionych enklaw.

Dane GUS na temat ochrony przyrody w Kędzierzynie-Koźlu przedstawiono w tabeli nr 3.

Tab. 3. Podstawowe dane przyrodnicze GUS dla miasta Kędzierzyn-Koźle według stanu na 2017 r.

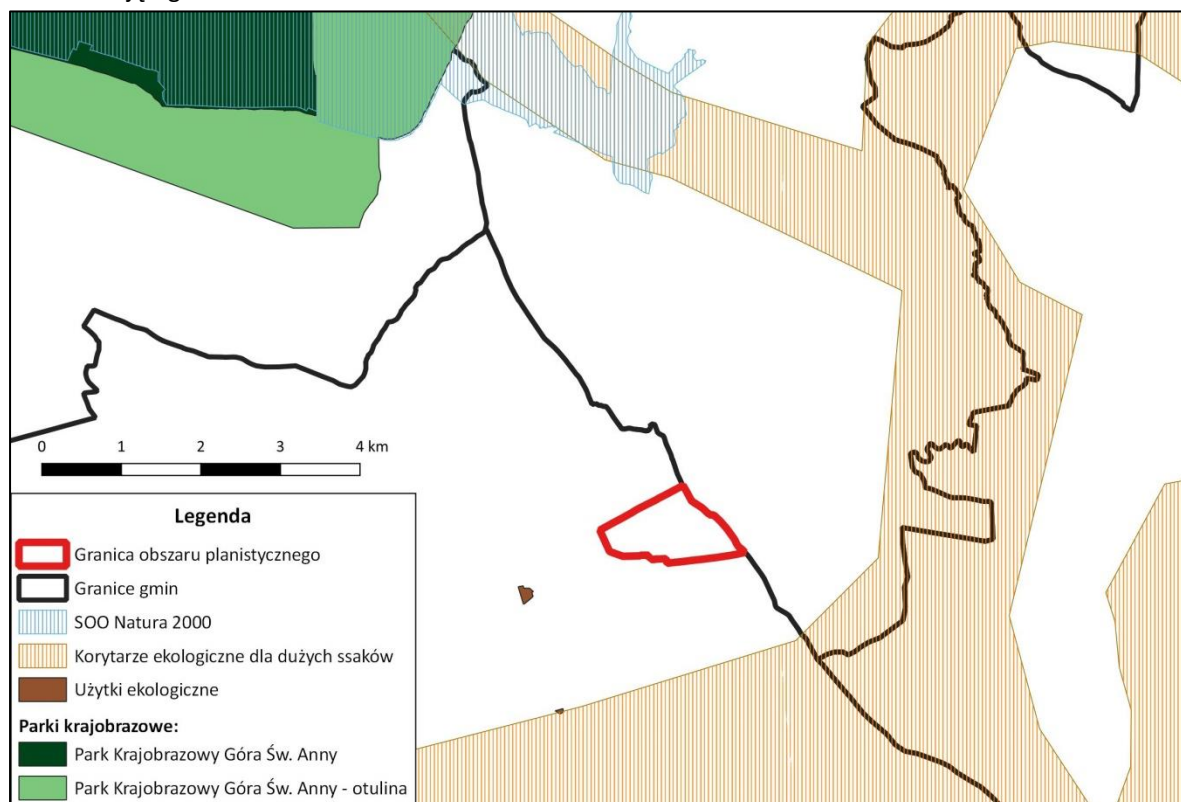
Lp.	Wskaźnik	2017
1.	las ogółem [ha]	5 570
2.	obszary prawnie chronione [ha]	4,53
3.	pomniki przyrody [szt.] – dane za 2018 r.	54
4.	udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem [%]	1
5.	zielen uliczna - powierzchnia [ha]	1
6.	tereny zieleni osiedlowej [ha]	53,01
7.	parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej [ha]	117,71
8.	las gminne [ha]	4,16
9.	parki spacerowo – wypoczynkowe [szt.]	5
10.	parki spacerowo – wypoczynkowe [ha]	54,10
11.	zielenie [szt.]	28
12.	zielenie [ha]	10,60
13.	cmentarze [szt.]	11
14.	cmentarze [ha]	22
15.	żywopłoty [m]	22 807

[źródło danych: Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny]

Uwarunkowania przyrodnicze na analizowanym obszarze objętym zamierzeniem planistycznym są związane głównie z ogrodami działkowymi, terenami zielonymi (trawniki, krzewy, zieleńce, pojedyncze skupiska drzew) oraz większymi skupiskami drzew o charakterze leśnym (nie mających formalnie statusu lasów). Wizja terenowa przeprowadzona w dniu 10.07.2019 r. pozwoliła na stwierdzenie, że analizowany obszar nie stanowi cennego przyrodniczo siedliska sprzyjającego stałemu występowaniu chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt. Opracowanie ekofizjograficzne z 2018 r. również nie wskazuje tego terenu jako obszaru atrakcyjnego pod kątem przyrodniczym, nie stwierdza się w nim również występowania chronionych siedlisk i gatunków ani nie proponuje się objęcia go ochroną.

W obszarze objętym ustaleniami planistycznymi nie występują obiekty objęte prawnymi formami ochrony przyrody ani ich otuliny, a także korytarze ekologiczne rangi krajowej, regionalnej lub lokalnej (zob. ryc. 15). Najbliższa obszarowa forma ochrony przyrody – użytek ekologiczny „Ostojnik” – znajduje się w odległości 1 km na południowy zachód. W północno – zachodniej granicy opracowania znajduje się pomnik przyrody (dąb szypułkowy) ustanowiony rozporządzeniem nr 0151/P/38/05 Wojewody Opolskiego z dnia 26 października 2005 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody.

Ryc. 15. Obszarowe formy prawnej ochrony przyrody i korytarze ekologiczne dla dużych ssaków w rejonie obszaru objętego ustaleniami MPZP

Projekt nowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kędzierzyn-Koźle (Budplan Sp. z o.o., 2019) wskazuje, że postuluje utworzenie obszaru

chronionego krajobrazu „Bory Kędzierzyńsko-Kozielskie”. Proponowane granice tego OChK wytypowano na południe od obszaru objętego analizowanym projektem MPZP.

Położenie obszaru w odniesieniu do najbliższych form ochrony przyrody przedstawiono na ryc. nr 15 (w oparciu o dane Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody).

V.12. Ryzyko wystąpienia suszy i powodzi

W granicach Kędzierzyna-Koźla znajdują się obszary szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczone w oparciu o mapy zagrożenia powodziowego opracowane w ramach projektu „Informatyczny System Ochrony Kraju”. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry zawarto zapisy dotyczące miasta – ale nie obszaru objętego projektem MPZP.

Na podstawie przeglądu geobazy aktualizacji Wstępnej Oceny Ryzyka Powodziowego¹ ustalono, że obszar będący przedmiotem ustaleń MPZP w najbliższych latach nie będzie formalnie wyznaczony jako obszar zagrożony wystąpieniem powodzi.

Wprawdzie obszar objęty omawianymi ustaleniami planistycznymi nie jest zagrożony powodzią, jednak trzeba podkreślić, że ww. Plan zawiera także ustalenia o charakterze ogólnym, wskazując m.in. na konieczność dbania o naturalną retencję, edukację mieszkańców oraz na działania adaptacyjne w zakresie dostosowania istniejącej zabudowy do ryzyka wystąpienia powodzi.

Dla potrzeb niniejszego opracowania przeanalizowano również dane o obszarach zagrożonych podtopieniami. Zostały one wyznaczone przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy w celu określenia maksymalnego możliwego zasięgu występowania podtopień w sąsiedztwie dolin rzecznych, które mogą nastąpić na skutek podniesienia się zwierciadła wód podziemnych. Zasięg ten nie pokrywa się ze strefą zalewów wód powierzchniowych (powodzi). Stwierdzono, że część analizowanego obszaru jest narażona na podtopienia – co zobrazowano na ryc. nr 7.

Należy dodać, że zasięgi obszarów zagrożonych podtopieniami wyznaczono na podstawie badań modelowych wykonanych dla głównych cieków – a zatem wskazane zasięgi nie wykluczają możliwości wystąpienia podobnych zjawisk w obrębie mniej istotnych rzek i potoków (choć ich zasięg jest z pewnością mniej istotny). Należy także mieć na uwadze podtopienia ze spływu powierzchniowego, które mogą wystąpić przy intensywnych lub długotrwałych opadach deszczu, zwłaszcza w rejonach o dużym stopniu zasklepienia powierzchni terenu i bez dostatecznie rozbudowanej kanalizacji deszczowej i rozwiązań z zakresu retencji wód.

Według dokumentacji opracowanej dla potrzeb projektu Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PGW WP Wody Polskie, 2019²), analizowany obszar nie jest zagrożony suszą rolniczą i hydrologiczną, natomiast w umiarkowanym stopniu jest zagrożony suszą hydrogeologiczną.

¹ http://powodz.gov.pl/pl/biblioteka_mapy

² <https://konsultacjesusza.pl>

V.13. Uwarunkowania akustyczne

Głównym źródłem hałasu w mieście jest ruch pojazdów na drogach, ruch pociągów na liniach kolejowych oraz funkcjonowanie zakładów przemysłowych. Ponadto trzeba zaznaczyć, że nie tylko mierzony, ale i subiektywnie odczuwalny przez mieszkańców poziom hałasu związany z funkcjonowaniem zakładów przemysłowych, transportem (samochodowym i kolejowym) lub urządzeniami wentylacyjnymi może być uznany za niekorzystny i uciążliwy. W analizowanym obszarze problem ochrony akustycznej może występować jedynie wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Nie zidentyfikowano natomiast ryzyka przekroczenia standardów akustycznych, których źródłem byłby przemysł oraz linie kolejowe.

V.14. Klimat i jakość powietrza

Klimat Kędzierzyna-Koźla jest łagodny, zaliczany do najcieplejszych w Polsce – widoczna jest przewaga wpływów oceanicznych. Wiosna i lato (stosunkowo długie) są wczesne i ciepłe, a zima łagodna i krótka, z nietrwałą pokrywą śnieżną. Opady atmosferyczne kształtują się na poziomie nieco poniżej średniej krajowej. Dominują wiatry z kierunku zachodniego, południowo zachodniego oraz południowego. Korzystne pod względem klimatycznym kierunki napływu powietrza mają negatywne znaczenie dla napływu zanieczyszczeń – pomiędzy październikiem a lutym należy spodziewać się zwiększonego napływu zanieczyszczonego powietrza z rejonu ostrawskiego. Charakterystyczny dla regionu jest duży procent cisz i bardzo słabych wiatrów (66,5%), natomiast wiatry silne notowane są bardzo rzadko.

Według prognoz zmian klimatu wykonywanych dla okolicznych ośrodków miejskich (miast powyżej 100 tys. ludności) w perspektywie roku 2050 można się spodziewać następujących zmian:

1. Do roku 2050 roku przewidziane jest zwiększenie się liczby dni z temperaturą maksymalną oraz wzrost natężenia fal upałów.
2. Prognozowana jest tendencja spadkowa niekorzystnych zjawisk związanych z występowaniem niskich temperatur w okresie zimowym.
3. Liczba dni z przymrozkiem w ciągu roku ulegnie zmniejszeniu, w szczególności zmniejszy się ilość okresów z przymrozkiem, trwających przynajmniej 5 dni. Prognozowane jest zmniejszenie się liczby dni z przejściem temperatury przez 0°C.
4. Prognozowane jest znaczące zmniejszenie się wartości indeksu stopniodni dla temperatury średnio dobowej <17°C oraz nieznaczne zwiększenie wartości indeksu stopniodni dla temperatury średnio dobowej >27°C, co oznacza zmniejszone zapotrzebowanie na energię w miesiącach zimowych i nieco zwiększonym w miesiącach letnich.
5. Prognozowane jest zwiększenie się liczby dni z temperaturą średnio dobową >10°C, co jest wskaźnikiem wydłużenia okresu wegetacyjnego.

6. Przewidywany jest wzrost zarówno liczby dni z opadem, jak i wysokość rocznej sumy opadów atmosferycznych w horyzoncie do roku 2050, na co będzie miała wpływ wysokość opadów zwłaszcza chłodnej pory roku.
7. Wystąpienie opadu ekstremalnego w horyzoncie do roku 2050 wzrasta, co wyraża się zwiększoną liczbą dni z opadem ≥ 10 mm i ≥ 20 mm.
8. Zagrożenie suszą w horyzoncie do roku 2050 wzrasta, co obrazuje zwiększony okres bez opadu w skali roku.

Spośród wielu zagrożeń wynikających z postępujących zmian klimatu, szczególne znaczenie mają fale upałów oraz gwałtowne występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych (zwłaszcza nawalne opady deszczu i związane z tym skutki). W związku z powyższym niezbędne jest uwzględnienie w polityce planowania przestrzennego takich aspektów, jak:

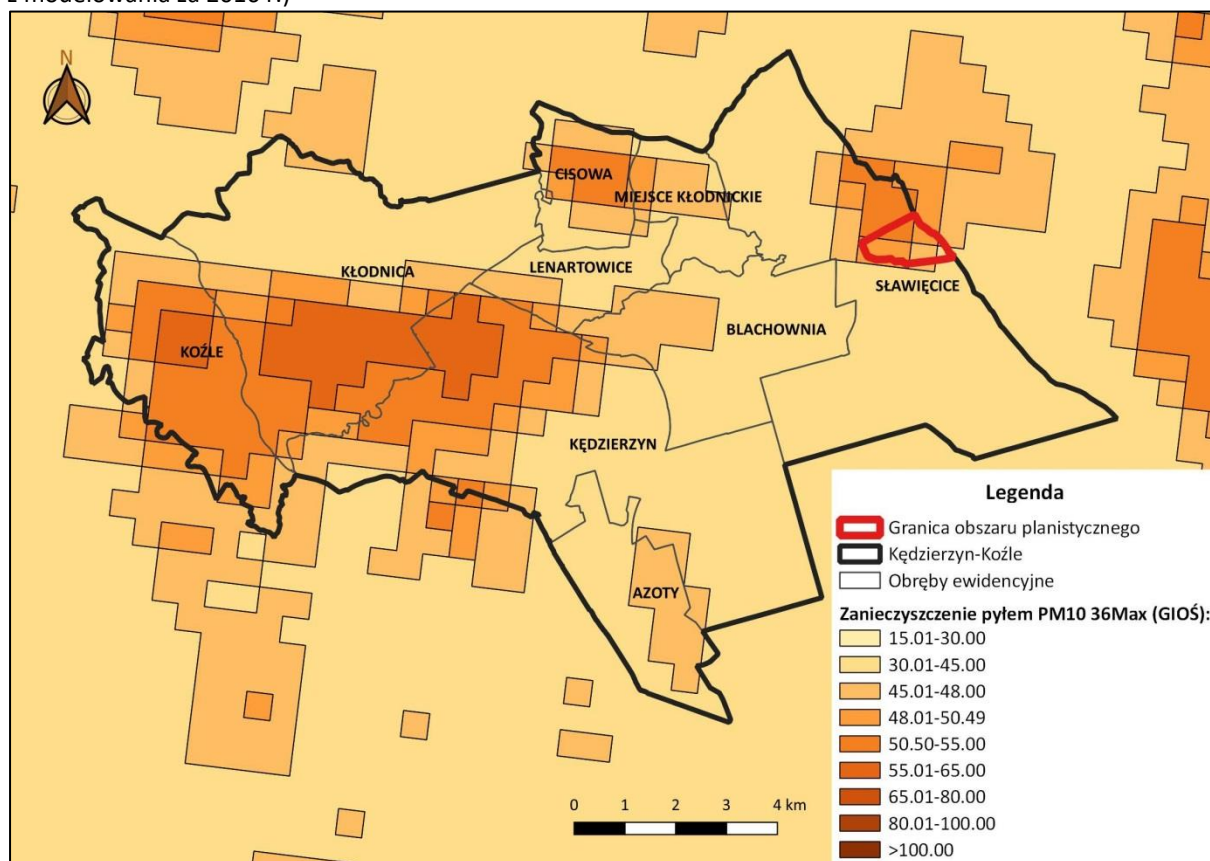
- 1) rozwój systemu kanalizacji deszczowej i utrzymywanie jej w stałej sprawności,
- 2) zwiększenie odporności obiektów budowlanych na wysokie temperatury,
- 3) modernizacja sieci energetycznej,
- 4) ochrona przeciwpowodziowa obszarów położonych na terenach zalewowych;
- 5) realizacja działań z zakresu małej retencji oraz retencji glebowej;
- 6) uwzględnianie warunków klimatycznych (zmian temperatury, ulewnych opadów, oblodzenia i silnych wiatrów) w procesie projektowania i budowy kluczowej infrastruktury komunikacyjnej oraz technicznej.

W odniesieniu do jakości powietrza atmosferycznego należy zauważyć, że Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu corocznie dokonuje oceny zanieczyszczenia powietrza. Oceny te dokonywane są w odniesieniu do obszarów kraju zwanych strefami. Dla celów takiej oceny województwo opolskie podzielone zostało na strefy; Kędzierzyn-Koźle przynależy do strefy aglomeracji opolskiej. Dane za 2017 r. odnoszące się do tej strefy wskazują na klasę C (najniższą) dla takich zanieczyszczeń, jak ozon, pył PM_{2,5}, pył PM₁₀ i benzo(a)piren.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy nakłada dwie normy jeśli chodzi o pył zawieszony PM₁₀. Pierwsza dotyczy stężenia średniorocznego – maksymalne dopuszczalne średnie roczne stężenie pyłu PM₁₀ w powietrzu to 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Ustanowiona została również norma dla stężenia średniodobowego – 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, z zaznaczeniem, że w przeciągu roku może wystąpić maksymalnie 35 dni kiedy norma dla średniego stężenia dobowego może zostać przekroczona. Ocena jakości powietrza w obrębie Unii Europejskiej w zakresie zanieczyszczenia pyłem PM₁₀ opiera się właśnie o te dwie normy: średnie roczne stężenie nie może przekraczać 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, a w ciągu roku nie może być więcej niż 35 dni kiedy to stężenie średniodobowe było wyższe niż 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Pamiętać jednak należy, że wytyczne Światowej Organizacji Zdrowia są ostrzejsze – według WHO średnioroczne stężenie PM₁₀ nie powinno przekraczać 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Badania modelowe Państwowego Monitoringu

Środowiska za 2016 r. wskazują, że na terenie miasta są przekroczone dopuszczalne poziomy zawartości pyłów PM_{2,5} i PM₁₀ w powietrzu atmosferycznym. Stopień zanieczyszczenia pyłem PM₁₀ w odniesieniu do stężenia średniodobowego występującego przez ponad 35 dni w roku przedstawiono graficznie na rycinie nr 15. Należy dodać, że chwilowe poziomy zanieczyszczenia mogą znacznie odbiegać od ww. wyników, zwłaszcza w sezonie grzewczym oraz w tych porach dnia, w których występuje najwyższy ruch samochodowy. Zobrazowany stopień zanieczyszczenia wskazuje, że absolutnie niezbędnym działaniem jest zarówno dążenie do zmniejszenia emisji wywołującej zanieczyszczenie środowiska, jak i podejmowanie działań adaptacyjnych i minimalizujących – których wyrazem jest m.in. wprowadzanie nowych form zieleni w przestrzeniach o intensywnej zabudowie, szczególnie w obrębie terenów zabudowy mieszkaniowej.

Ryc. 15. Stopień zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego pyłami drobnymi i średnimi PM₁₀ [$\mu\text{g}/\text{m}^3$] w odniesieniu do stężenia średniodobowego występującego przez ponad 35 dni w roku w rejonie miasta (dane z modelowania za 2016 r.)

VI. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

VI.1. Problemy systemowe

Problemy polityki ochrony środowiska związane są nie tylko z faktycznymi zmianami w środowisku, lecz także z zarządzaniem ochroną środowiska. Zdaniem wykonawcy niniejszej prognozy, za najbardziej dotkliwe problemy w skali kraju można uznać:

- 1) rozproszony system kompetencji organów administracji w dziedzinie ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- 2) nadanie niskiego priorytetu aspektom ochrony środowiska i traktowanie ich jedynie jako niezbędnego kosztu rozwoju gospodarczego;
- 3) brak uwzględniania usług ekosystemowych (tj. funkcji i korzyści czerpanych z ekosystemów, np. naturalna retencja, rekreacja, kontrola erozji gleby, regulacja klimatu, woda i żywność, składniki farmaceutyczne) przy opracowywaniu dokumentów strategicznych oraz projektowaniu i funkcjonowaniu przedsięwzięć;
- 4) niepełna integracji polityki rozwoju i planowania przestrzennego z działaniami na rzecz ochrony środowiska.

Wyszczególnione powyżej problemy nie są przypisane indywidualnie do konkretnego sektora działalności, regionu lub miejsca, tym bardziej nie dotyczą pojedynczych instytucji czy projektów.

VI.2. Główne wyzwania ochrony środowiska w analizowanym rejonie

W odniesieniu do obszaru objętego planowanymi ustaleniami planistycznymi należy wskazać, że obszar ten leży w zurbanizowanej części miasta. Nie zidentyfikowano tu takiego potencjału przyrodniczego, który sprzyjałby stałemu występowaniu cennych siedlisk i gatunków przyrodniczych, mogących być przedmiotem ochrony. Wśród głównych wyzwań w zakresie ochrony środowiska, które mają znaczenie dla kreowania polityki przestrzennej w rejonie analizowanego obszaru, wymienić należy:

1. Pełniejsze wykorzystanie potencjału usług ekosystemowych (kształtowanie mikroklimatu, oczyszczanie powietrza, izolacja budynków, retencja wód opadowych, cień, ochrona przed przesuszeniem, ochrona przed wiatrem, walory estetyczne) możliwych do uzyskania dzięki zachowaniu wysokiego stopnia udziału zieleni niskiej i wysokiej w rejonie (i w obrębie) zabudowy.
2. Zapewnienie wysokiego poziomu ochrony wód podziemnych z uwagi na ich płytkie występowanie i niewystarczającą izolację poziomów wodonośnych przed migracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu.
3. Uniemożliwienie wykorzystywania paliw nieprzyjaznych środowisku naturalnemu.
4. Zapewnienie estetyki krajobrazu.
5. Pełniejsze wykorzystanie potencjału możliwości wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych.

VI.3. Prognoza zmian zachodzących w środowisku

Proces zmian antropogenicznych w środowisku przyrodniczym na analizowanym obszarze trwa od wielu lat; zmiany te są generowane głównie przez rozwój zabudowy, korzystanie z zasobów środowiska i wprowadzanie do niego zanieczyszczeń. W ostatnich kilkudziesięciu latach nasilają się procesy związane ze zmianami klimatu, napływem zanieczyszczeń spoza analizowanego terenu i ich depozycją na powierzchni ziemi, a także przekształceniami hydrogeologicznymi (jako efekt wtórny wprowadzenia zabudowy) i zmianami krajobrazu. Perspektywy zachowania obecnego stanu w przyszłości są pesymistyczne z uwagi na wzrastającą presję antropogeniczną.

Komponentami szczególnie narażonymi na negatywne zmiany są: wody podziemne, wody powierzchniowe, przyroda ożywiona (flora, fauna), krajobraz, a także gleba i powietrze atmosferyczne. Wymienione komponenty środowiska są szczególnie wrażliwe na degradację, a ich ewentualna regeneracja jest długotrwała (za wyjątkiem powietrza). Szczególnie wrażliwe na antropopresję są wody podziemne, które na analizowanym terenie w wielu miejscach występują płytko, są hydraulicznie połączone z głębszymi poziomami wodonośnymi oraz z wodami powierzchniowymi. Nie są one dostatecznie zabezpieczone przed oddziaływaniami z powierzchni ziemi. Potencjalna emisja zanieczyszczeń (a także stała depozycja zanieczyszczeń z atmosfery i migracja zanieczyszczeń biogenych z pól uprawnych) przyczynia się do zanieczyszczenia wód podziemnych, gruntowych i powierzchniowych. Poza tym, wody te są silnie narażone na przenikanie (wraz z wodami opadowymi) zanieczyszczeń obszarowych takich, jak np. wycieki z pojazdów, nawozy i chemiczne środki ochrony roślin. Wobec powyższego, wysoce pożądanym jest infrastrukturalne zabezpieczenie wszystkich potencjalnych miejsc zanieczyszczenia przed możliwością migracji zanieczyszczeń do środowiska gruntowo – wodnego.

Powolne zmiany zachodzą w strukturze użytkowania terenów. W analizowanym przypadku istnieje prawdopodobieństwo powolnego zmniejszenia udziału przestrzeni niezabudowanej wskutek ekspansji zabudowy.

Mając na uwadze politykę przestrzenną i gospodarczą, prognozować można wzrost presji antropogenicznej na środowisko, która będzie powodowała niekorzystne przemiany w środowisku. Wyzwaniem pozostaje takie zabezpieczenie środowiska, by wpływ antropopresji był możliwie najmniejszy (a w razie potrzeby – kompensowany), a także wprowadzanie działań adaptacyjnych adekwatnych do zmian środowiska.

W oparciu o prognozowane scenariusze klimatyczne można przewidywać, że zmiany klimatu sprowadzać się będą do zmiany sezonowych sum opadów, z jednoczesnym wzrostem sum opadów w zimie i spadkiem – w lecie. Szczególnie niebezpieczne jest prognozowane nasilenie się częstotliwości i gwałtowności występowania zjawisk ekstremalnych i w konsekwencji ich niekorzystnych skutków. Wyniki analizy scenariuszy klimatycznych wskazują m.in. na następujące tendencje:

- wyraźna tendencja wzrostowa średniej temperatury, co już bywa odzwierciedlone w innych wskaźnikach, np. wyraźna jest tendencja wydłużenia termicznego okresu

- wegetacyjnego, maleje liczba dni z temperaturą min. mniejszą od 0°C, a rośnie liczba dni z temperaturą maksymalną wyższą od 25°C; zmniejsza się okres zalegania śniegu;
- tendencje dot. opadów wskazują na zwiększenie opadów jesiennych, zimowych i wiosennych oraz zmniejszenie sumy opadów letnich, przy czym zmianom wartości średnich będą towarzyszyły zmiany częstości występowania zjawisk ekstremalnych prawdopodobnie o większym natężeniu.

VII. ANALIZA I OCENA ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Głównym celem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko jest odniesienie ustaleń ocenianego dokumentu do polityki ochrony środowiska oraz zasad zrównoważonego rozwoju, a także – o ile jest to możliwe – do ryzyka wystąpienia bezpośrednich oddziaływań na środowisko. Co do zasady prognoza nie jest dokumentem odnoszącym się szczegółowo do indywidualnej oceny poszczególnych przedsięwzięć i zamierzeń inwestycyjnych; może ona jedynie w zgeneralizowany i uogólniony sposób rozważać korzyści i zagrożenia wynikające z realizacji dokumentu strategicznego bądź odstąpienia od tejże realizacji. Miejszem na szczegółową analizę są generalnie postępowania administracyjne dotyczące poszczególnych przedsięwzięć. W tym kontekście przedstawiono ocenę oddziaływania MPZP w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska (mających znaczenie dla ocenianego dokumentu, tj. objętych potencjalnym oddziaływaniem skutków wejścia w życie MPZP). Należy pamiętać, że poziom szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko jest adekwatny do poziomu szczegółowości ocenianego dokumentu.

Charakter prawny MPZP powoduje, że co do zasady skutki jego realizacji będą miały charakter długoterminowy. Oddziaływania te będą się kumulowały z oddziaływaniami będącymi skutkiem wdrażania innych dokumentów strategicznych, np. programu wodno-środowiskowego kraju, programów ochrony środowiska, programów ograniczania niskiej emisji, a także innych planów, programów i przepisów mających znaczenie dla ochrony środowiska. Oznacza to, że brak uwzględnienia jakiegoś aspektu w MPZP nie oznacza, że aspekt ten jest całkowicie pomijany w polityce ochrony środowiska na danym terenie.

Przedstawiona w dalszej części rozdziału analiza w zakresie oddziaływania na środowisko bazuje na założeniu, że stosowanie zapisów MPZP będzie się odbywać równoległe do wdrażania ustaleń ww. dokumentów strategicznych i aktów prawnych. Ich powiązanie oraz równoległe i równorzędne stosowanie pozwoli na zachowanie wysokiego poziomu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Analizując przewidywane oddziaływania związane z wdrażaniem ustaleń MPZP, należy oddzielić sferę intencji od faktycznych skutków. Ostatecznie kwestia oddziaływań środowiskowych będzie rozstrzygana na etapie praktycznego zastosowania przepisów o budownictwie, ochronie środowiska, gospodarce wodnej i in.

Kluczowe znaczenie ma także fakt, że na analizowanym terenie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zatwierdzony uchwałą nr XLII/492/09 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle z dnia 30 czerwca 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Opolskiego Nr 67, poz. 1085). Wszystkie powierzchnie przeznaczone w ocenianym projekcie MPZP do zabudowy, w planie z 2009 r. również są przeznaczone do zabudowy. Ustalenia te są zgodne zarówno z obowiązującym, jak i z tworzoneym obecnie nowym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Niniejszy aspekt ma istotne znaczenie dla interpretacji aspektów związanych z oddziaływaniem projektu MPZP na środowisko.

VII.1. Oddziaływanie na wody powierzchniowe

Przyjęcie analizowanego dokumentu nie będzie generować negatywnego oddziaływania na środowisko wód powierzchniowych oraz nie będzie kolidować z polityką ochrony wód.

Ważnym aspektem w ocenianym MPZP jest sposób podejścia do gospodarki wodno – ściekowej. Wprowadzono do MPZP zapisy mówiące o docelowym zagospodarowaniu ścieków komunalnych poprzez ich skierowanie do kanalizacji sanitarnej. Projekt MPZP zawiera stosowne zapisy sprzyjające budowie i utrzymaniu sieci kanalizacji sanitarnej.

Istotnym aspektem jest wprowadzanie do MPZP zapisów sprzyjających retencjonowaniu wód opadowych i roztopowych. Stanowi to realną odpowiedź na wyzwania strategiczne dotyczące uwzględniania usług ekosystemowych, adaptacji do zmian klimatycznych oraz zmniejszania ryzyka wystąpienia susz i powodzi. Wprowadzanie takich zapisów jest niezbędne z kilku powodów. Zasadniczymi powodami są zapisy przewidujące przeznaczenie nowych terenów pod zabudowę oraz uwarunkowania środowiskowe wskazane we wcześniejszej części prognozy przy omawianiu kwestii dot. klimatu, suszy i powodzi. Istotne są również cele strategiczne polityki środowiskowej, które także mówią o tym aspekcie. Równie ważny jest fakt, że stan ekologiczny wód zależy bezpośrednio od stopnia zasklepienia (uszczelnienia) powierzchni ziemi w zlewni (którego skutkiem jest pogorszenie właściwości retencyjnych), tzn. im wyższy stopień zasklepienia, tym mniejsze są realne szanse na osiągnięcie dobrego stanu/potencjału ekologicznego („Identyfikacja i ocena oddziaływań antropogenicznych na zasoby wodne zlewni Raby wraz z oszacowaniem ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych”, Nachlik E. (red.), Politechnika Krakowska, Kraków 2006). Warto zaznaczyć, że zasklepienie zlewni może być minimalizowane i rekompensowane poprzez odpowiednie sformułowanie zasad zagospodarowania przestrzennego.

W analizowanym przypadku zabieg ten jest korzystnie ujęty poprzez wprowadzenie do MPZP ustaleń na temat udziału powierzchni biologicznie czynnych oraz zapisów umożliwiających wprowadzenie rozwiązań związanych z retencjonowaniem wód opadowych i roztopowych. Istotne jest również dopuszczenie możliwości retencjonowania wód opadowych i roztopowych.

Nie stwierdzono ryzyka kolizji ocenianego dokumentu z celami środowiskowymi wynikającymi z dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej). Cele te wskazują m.in. na niepogorszenie się stanu wód powierzchniowych i podziemnych oraz ochronę, poprawę i przywrócenie dobrego stanu wód oraz na promowanie zrównoważonego korzystania z wód opartego na długoterminowej ochronie dostępnych zasobów wodnych. Oceniany projekt MPZP nie wprowadza takich ustaleń, które mogłyby zagrozić realizacji tych celów.

Przedstawione w niniejszym podrozdziale tezy oparte są na założeniu, że na etapie planowania, projektowania, realizowania i funkcjonowania konkretnych przedsięwzięć zostanie zapewniony wysoki stopień dbałości o wymagania ochrony środowiska. Może to być zweryfikowane przede wszystkim na etapie postępowań administracyjnych (w tym w szczególności w ramach tych postępowań, którym towarzyszy przeprowadzenie oceny

oddziaływania na środowisko) powiązanych z merytoryczną środowiskową oceną konkretnego działania lub przedsięwzięcia. Natomiast ustalenia analizowanego MPZP z pewnością sprzyjają zachowaniu odpowiedniego poziomu ochrony wód powierzchniowych.

VII.2. Oddziaływanie na wody podziemne

Przyjęcie analizowanego dokumentu nie będzie generować niekorzystnych oddziaływań na środowisko wód podziemnych, ponieważ MPZP wprowadza ustalenia zapewniające dbałość o ochronę zasobów wód podziemnych. Wyraża się to poprzez zapisy sprzyjające skierowaniu ścieków do kanalizacji oraz ustalenia sprzyjające retencjonowaniu wód opadowych i roztopowych (co oznacza też możliwość ich wykorzystania), które mogą zminimalizować oddziaływania związane z zaburzeniem retencji gruntowej.

W świetle wysokiego stopnia zagrożenia wód podziemnych pozytywnie należy ocenić wskazanie, że ścieki komunalne mają być kierowane do kanalizacji sanitarnej lub do szczelnych zbiorników bezodpływowych.

Nie stwierdzono ryzyka kolizji ocenianego dokumentu z celami środowiskowymi Ramowej Dyrektywy Wodnej. Cele te wskazują m.in. na niepogorszenie się stanu wód podziemnych, na zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych oraz na promowanie zrównoważonego korzystania z wód opartego na długoterminowej ochronie dostępnych zasobów wodnych.

W odniesieniu do wód podziemnych aktualne pozostają wyrażone w poprzednim podrozdziale wnioski co do ocenianego MPZP dotyczące jego praktycznego wdrażania i monitorowania.

VII.3. MPZP a adaptacja do skutków zmian klimatycznych

Ustalenia ocenianego MPZP mogą sprzyjać wyzwaniom wynikającym z konieczności adaptacji do zmian klimatycznych, bowiem zapisy planu zapewniają odpowiednio wysoki stopień udziału powierzchni biologicznie czynnej. Ponadto, projekt MPZP zawiera zapisy umożliwiające retencjonowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zabudowanych. Dokument nie wyklucza realizacji tzw. „zielonych dachów” czy „zielonych ścian” (pnączy i ogrodów wertykalnych), które korzystnie wpływają na mikroklimat oraz przechwytyują część wód opadowych. Aspekty te mają duże znaczenie w kontekście zmniejszenia ryzyka wystąpienia suszy i powodzi oraz w kontekście adaptacji infrastruktury miejskiej do dynamicznych warunków pogodowych wyrażających się w krótkotrwałych nawalnych opadach atmosferycznych oraz długich okresach bezopadowych.

Warto zaznaczyć, że aspekty związane z adaptacją do zmian klimatycznych należy brać pod uwagę nie tylko na szczeblu strategicznym; przede wszystkim należy nadać im dużą wagę przy projektowaniu konkretnych działań inwestycyjnych. Chodzi tu m.in. o konieczność ochrony i zwiększania retencji naturalnej (która jest ograniczana np. w wyniku nowej zabudowy związanej z zasklepieniem powierzchni terenu) oraz praktyczne zastosowanie działań

infrastrukturalnych związanych z zagospodarowaniem przestrzeni (stawy retencyjne, powierzchnie biologicznie czynne, skrzynki rozsączające, ukształtowanie terenu w sposób spowalniający odpływ wód opadowych, itd.). Przede wszystkim należy zapewnić ochronę istniejących elementów środowiska sprzyjających zachowaniu naturalnej retencji wodnej w środowisku. Ponadto, możliwe jest zastosowanie specjalnych rozwiązań technicznych i nietechnicznych ograniczających nadmierny i sztucznie przyspieszony odpływ wód opadowych. Możliwe są jednak także inne działania, np. o charakterze edukacyjno – finansowym; przykładem takiej inicjatywy jest uchwała Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 03.09.2015 r. dotycząca ulg w podatku od nieruchomości dla tych, którzy utworzą na budynku zielony dach lub ogród wertykalny na ścianach budynku, a także zarządzenie nr 6541/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie gospodarowania wodami opadowymi we Wrocławiu, wskazująca na działania systemowe i organizacyjne skłaniające do prośrodowiskowego i przeciwpowodziowego zagospodarowania wód opadowych i roztopowych.

W kontekście zmian klimatycznych warto też podkreślić ustalenia dokumentów strategicznych, które mówią o konieczności tworzenia warunków technicznych i ekonomicznych powodujących zmianę nośników energii na mniej uciążliwe dla środowiska. W MPZP wskazano na możliwość zaopatrzenia w ciepło i energię elektryczną z urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł.

VII.4. Oddziaływanie na bioróżnorodność i środowisko przyrodnicze

Omawiając oddziaływanie MPZP na środowisko przyrodnicze należy podkreślić, że projektu tego dokumentu i wykonanej dla niego prognozy OOS nie można analizować w oderwaniu od obowiązujących przepisów o ochronie przyrody. Należy też uwzględnić wynikające z przepisów przypisanie poszczególnych kompetencji do różnych organów administracji; w przypadku ochrony przyrody, kompetencje te przypisane są m.in. regionalnym dyrektorom ochrony środowiska, starostom, dyrektorom regionalnych dyrekcji lasów państwowych, radom miast i gmin oraz wójtom, burmistrzom i prezydentom.

Realizacja nowej zabudowy mieszkaniowej wyznaczonej w projekcie MPZP będzie w nieznacznym stopniu bezpośrednio oddziaływała na zwierzęta i rośliny (zresztą tak samo będzie w przypadku wdrożenia ustaleń obowiązującego MPZP). W miejscu powstawania nowych obiektów na terenach dotychczas niezabudowanych nastąpi lokalne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe zubożenie lub zlikwidowanie istniejącej roślinności, zmniejszeniu ulegnie powierzchnia biologicznie czynna. Pewną okolicznością łagodzącą jest fakt, że żaden z terenów wskazanych pod zabudowę mieszkaniową nie stanowi cennych przyrodniczo siedlisk, zarówno pod względem florystycznym jak i faunistycznym.

W MPZP nie zawarto zapisów kolidujących z prawnie określonymi wymaganiami ochrony przyrody. Oceniany dokument nie oddziałuje na obszary ochrony przyrody w jakikolwiek sposób, nie wpływa też na realizację ustaleń wynikających z planów ochrony, planów zadań ochronnych czy też innych dokumentów dotyczących obszarów objętych prawnymi formami

ochrony przyrody. Można zatem uznać, że proponowane zapisy MPZP wpisują się w miejskie, regionalne i ogólnopolskie dokumenty określające zasady polityki ochrony środowiska.

Mimo że teren ten pozbawiony jest cennych lub unikalnych wartości przyrodniczych, to jednak znaczenie ma tu kształtowanie miejskiego systemu przyrodniczego (choćby z racji świadczenia typowych usług ekosystemowych: oczyszczanie powietrza, korzystny wpływ na mikroklimat, funkcja krajobrazowa, funkcja retencyjna, izolacyjna i in.). W projekcie MPZP wprowadzono zapisy sprzyjające ochronie zieleni oraz wdrożeniu lub utrzymaniu wysokiego stopnia udziału powierzchni biologicznie czynnych.

VII.5. Oddziaływanie na jakość życia i zdrowie ludzi

Ustalenia ocenianego MPZP zapewniają wysoki poziom dbałości o jakość życia mieszkańców. Wyraża się to w zapisach regulujących sposób zagospodarowania przestrzeni na dotychczas zamieszkałych (oraz na przeznaczonych do zamieszkania) terenach. Wprowadzenie zapisów mających na celu uporządkowanie i estetyzację przestrzeni powinno być korzystnie odbierane przez mieszkańców. Istotne jest również wprowadzenie przepisu o zakazie realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – za wyjątkiem przedsięwzięć dotyczących infrastruktury technicznej oraz dróg. Wydaje się, że powyższy zakaz warto poszerzyć o ustalenia dotyczące zakazu prowadzenia działalności związanej ze zbieraniem odpadów (jedynie zbieranie złomu ma charakter „przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko”).

Ponadto, w projekcie MPZP wprowadzono „nakaz zachowania standardów jakości środowiska”, jednak należy mieć świadomość że nie wszystkie oddziaływania są normowane (nie ustanowiono dla nich ww. „standardów”), czego najlepszym przykładem są takie oddziaływania jak np. emisja odorów i emisja światła. Naprzeciw ewentualnym problemom związanym ze „standardami” wychodzą ustalenia kodeksu cywilnego, które ogólnie mówią o działaniach „zakłócających korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę”.

Oczywistym jest, że ustalenia MPZP, podobnie jak i wszelkie inne przepisy, nie są w stanie zagwarantować, że oddziaływania antropogeniczne nie będą uciążliwe dla mieszkańców. Ostatecznie kluczowym aspektem pozostaje przestrzeganie obowiązujących przepisów, w tym także ustaleń wynikających z MPZP – i tutaj duże znaczenie ma sposób przeprowadzania kontroli spełniania przepisów o ochronie środowiska przez odpowiednie organy administracji publicznej.

Na tej podstawie można postawić wniosek, że przeprowadzone w MPZP odpowiednie zakwalifikowanie terenów mieszkaniowych w powiązaniu z przepisami o ochronie akustycznej zapewni mieszkańcom należyty poziom jakości życia.

Należy mieć również na uwadze fakt istnienia uprawnień mieszkańców w kwestii ochrony swojego interesu prawnego. Oprócz możliwości przeprowadzenia kontroli przez odpowiednie organy administracji publicznej, równie duże znaczenie mają uprawnienia wynikające z art. 144 kodeksu cywilnego („właściciel nieruchomości powinien przy wykonywaniu swego prawa powstrzymać się od działań, które by zakłócały korzystanie z nieruchomości sąsiednich

ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych”). Oddziaływania objęte normą tego przepisu bywają definiowane jako „immisje pośrednie”, tj. uboczny, choć kłopotliwy dla sąsiadów, skutek działania właściciela. Nie stanowią one zamierzonego oddziaływania na nieruchomości sąsiednie. Oddziaływanie takie jak hałas, drgania, wstrząsy, emisje gazów i pyłów są immisjami pośrednimi. Jeżeli użytkowanie przedsięwzięcia wykracza ponad przeciętną miarę i powoduje istotne negatywne oddziaływania na sąsiednich nieruchomościach, mieszkańcom przysługują prawa wzywające inwestora do zaprzestania zakłócania ponad przeciętną miarę. Uprawnienia to dotyczy także sytuacji, w której przed wydaniem decyzji badano wpływ inwestycji na środowisko.

VII.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Realizacja ustaleń wynikających z projektu MPZP może doprowadzić do zabudowania nowych terenów (tak samo jak i realizacja ustaleń obowiązującego MPZP z 2009 r.), co spowoduje w pierwszej kolejności pogorszenie warunków glebowych w miejscu realizacji inwestycji. Pewną okolicznością łagodzącą jest fakt, że na analizowanym terenie nie występują cenne gleby, lecz wyłącznie te o V klasie bonitacyjnej.

Przyjęcie analizowanego dokumentu nie będzie generować znaczących niekorzystnych oddziaływań na powierzchnię ziemi, ponieważ MPZP wprowadza ustalenia zapewniające dbałość o ochronę tego komponentu środowiska. Wyraża się on poprzez zapisy sprzyjające należytej gospodarce ściekowej oraz ustalenia potencjalnie sprzyjające retencji wód opadowych i roztopowych (co ma na celu m.in. zminimalizowanie oddziaływania polegającego na pogorszeniu uwarunkowań retencji glebowej za sprawą przewidywanych do zabudowy terenów) oraz zachowaniu wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

VII.7. Oddziaływanie na krajobraz i dobra kultury

Analizowany projekt MPZP uwzględnia zasady ochrony krajobrazu i dóbr kultury. W planie określono zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu. Ustalenia te mogą generować wyłącznie pozytywne oddziaływanie na krajobraz i dobra kultury. Ich należyte uwzględnienie na etapie praktycznego stosowania MPZP będzie gwarantowało należyty stopień ochrony walorów krajobrazowych i aspektów związanych z ochroną zabytków i dóbr kultury.

Należy uwzględnić ryzyko, że w toku realizacji poszczególnych inwestycji dojdzie do odkrycia zabytków lub dóbr kultury. W takich przypadkach zastosowanie znajdą standardowe procedury uregulowane przepisami o ochronie zabytków.

VII.8. Oddziaływanie na powietrze i klimat akustyczny

Oceniany MPZP nie zawiera ustaleń mogących generować negatywne oddziaływania akustyczne dla terenów zamieszkałych przez ludzi. Przeprowadzone w MPZP odpowiednie zakwalifikowanie terenów mieszkaniowych w powiązaniu z przepisami o ochronie akustycznej zapewni mieszkańcom należyty poziom jakości życia.

Ponadto, docenić należy wprowadzenie nakazu zachowania standardów jakości środowiska na granicy działki budowlanej, do której inwestor posiada tytuł prawny oraz nakaz stosowania rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych zapewniających zachowanie standardów jakości środowiska.

Dla ochrony powietrza pozytywne znaczenie mają takie zapisy MPZP, jak:

- 1) zachowanie racjonalnie wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnych,
- 2) możliwość zaopatrzenia w ciepło i energię elektryczną z zastosowaniem urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych oraz zero- i niskoemisyjnych.

VII.9. Oddziaływanie transgraniczne

Oceniany projekt MPZP nie będzie generował oddziaływania wykraczającego poza granice Polski, w związku z czym nie ma potrzeby przeprowadzania transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

VIII. WPŁYW NA ŚRODOWISKO W PRZYPADKU ODSTĄPIENIA OD REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest bardzo istotnym aktem prawa miejscowego, który stanowi praktyczny sposób realizacji gminnej polityki zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska, gospodarki wodnej, adaptacji do zmian klimatycznych i przeciwdziałania tym zmianom. Duży potencjał prawny MPZP sprawia, że można w nim zawrzeć wiele zapisów mających na celu utrzymanie lub wprowadzenie wysokich standardów ochrony środowiska, włączając w to zasady ochrony krajobrazu i zapewnienie warunków do praktycznego wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju.

Przyjęcie MPZP może stanowić jeden z ważnych kroków w kierunku wdrażania regionalnej i krajowej polityki ochrony środowiska, gospodarki odpadami, gospodarki wodnej i adaptacji do zmian klimatu. Najbardziej istotnym elementem pozostanie jednak praktyczna realizacja ustaleń MPZP, a zatem pozytywna ocena analizowanego dokumentu jest w zasadzie uwarunkowana założeniem, że na etapie indywidualnego planowania, projektowania, realizowania i funkcjonowania konkretnych przedsięwzięć zostanie zachowany wysoki poziom ochrony środowiska uwzględniający zasady wynikające z MPZP.

Oceniany projekt MPZP zawiera ustalenia o charakterze sprzyjającym niektórym aspektom ochrony środowiska. Jego stosowanie będzie się odbywało równolegle z wdrażaniem przepisów określających warunki korzystania ze środowiska oraz innych przepisów i dokumentów strategicznych wspierających zachowanie należytego poziomu jego ochrony.

W przypadku odstąpienia od przyjęcia ocenianego projektu MPZP, w mocy pozostanie plan obowiązujący (przyjęty w 2009 r.), który nie zawiera tak rozbudowanych ustaleń na temat ochrony środowiska, jak proponowane obecnie rozwiązania (np. w zakresie retencji wód opadowych, udziału powierzchni biologicznie czynnej, ograniczania uciążliwości, wykorzystania prośrodowiskowych źródeł energii itp.). Odstąpienie od przyjęcia MPZP byłoby zatem zaprzepaszczeniem szansy na opracowanie dobrego i praktycznego narzędzia do odpowiedniego zarządzania zagospodarowaniem przestrzennym i wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju. W związku z powyższym, rekomenduje się przyjęcie ocenianego MPZP oraz uwzględnienie, w miarę możliwości, rekomendacji dotyczących zasad wdrażania ocenianego dokumentu.

IX. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Jak już wcześniej wspomniano, na analizowanym terenie obowiązuje MPZP z 2009 r., a także obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (z którym nowy MPZP musi być zgodny) – aspekty te mają kluczowe znaczenie dla rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

Istnieje możliwość opracowania takiego wariantu MPZP, który wprowadzałby ustalenia o mniejszym niż proponowany udziale powierzchni biologicznie czynnej. Możliwe byłoby dopuszczenie realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko związanych z drobną działalnością usługową i rozrywkową. Ponadto, możliwe byłoby dopuszczenie magazynowania ścieków bytowych w zbiornikach do gromadzenia nieczystości ciekłych.

W oczywisty sposób takie rozwiązanie byłoby o wiele mniej korzystne dla środowiska. Warto podkreślić, iż najgorszym wariantem byłby wariant polegający na odstępieniu od opracowania i stosowania analizowanego MPZP.

Trzeba też zauważyć, że oceniany projekt MPZP w swojej treści zawiera wskazania co do możliwego rozpatrywania wariantów alternatywnych. Wyrazem tego jest np. pozostawienie do wyboru różnych sposobów kształtowania zieleni czy sposobu zaopatrzenia w energię cieplną oraz wprowadzenia proporcji terenów zabudowanych i biologicznie czynnych.

Na wcześniejszych etapach analizy projektu MPZP zidentyfikowano możliwości udoskonalenia ocenianego dokumentu w wyniku czego sformułowano propozycje, które w większości (tj. tam, gdzie było to możliwe z uwzględnieniem uwarunkowań prawnych) uwzględniono – przedstawiono je w kolejnym rozdziale.

Należy dodać, że możliwości analityczne analizy wariantów alternatywnych są determinowane charakterem i stopniem szczegółowości dokumentu poddawanego ocenie.

Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko wskazuje na potrzebę omawiania „rozsądnych alternatyw” budowanych na podstawie analizy informacji, które mogą być „racjonalnie wymagane” lub wskazania, dlaczego takie alternatywy nie mogły być sformułowane. Obowiązek zidentyfikowania, opisanie i oszacowania rozsądnych rozwiązań alternatywnych musi być odczytywany w kontekście celu dyrektywy, który polega na dopilnowaniu, że potencjalne środowiskowe skutki realizacji planów i programów są uwzględnione podczas przygotowania tych dokumentów, przed ich przyjęciem oraz na etapie ich realizacji.

X. ŚRODKI ZAPOBIEGAJĄCE ORAZ OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z przedstawionymi wcześniej тезami, realizacja celów strategicznych ocenianego MPZP może skutkować zwiększeniem poziomu ochrony środowiska w odniesieniu do obecnego stanu formalno-prawnego związanego z obowiązującymi ustaleniami MPZP i studium. **Warto podkreślić, że korzystny charakter ocenianego dokumentu przyniesie oczekiwane rezultaty jedynie wtedy, gdy jego ustalenia będą prawidłowo stosowane w rzeczywistości.**

Na wcześniejszych etapach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zidentyfikowano możliwość udoskonalania projektu MPZP – stosowne rekomendacje w tym zakresie przedstawiono we wcześniejszej wersji prognozy, a następnie uwzględniono je w projekcie MPZP. Były to następujące rekomendacje:

1. Doprecyzowanie zapisu MPZP mówiącego o dopuszczeniu „zaopatrzenia w wodę z indywidualnych ujęć wody podziemnej z wyłączeniem celów sanitarnych” w taki sposób, by wiadomo było jak należy rozumieć „cele sanitarne” – zalecenie zostało uwzględnione.
2. Wprowadzenie zapisu mówiącego o tym, że magazynowanie odpadów, substancji powinno się odbywać w sposób niepowodujący uciążliwości dla terenów sąsiednich oraz zagrożenia zanieczyszczenia gleby i wód podziemnych – zalecenie zostało uwzględnione.
3. Wprowadzenie zapisu mówiącego o tym, że w przypadku usunięcia drzewa lub krzewu wymagającego zezwolenia wydanego w trybie przepisów o ochronie przyrody, należy dokonać nasadzenia zastępczymi rodzimymi gatunkami odpowiednio drzew lub krzewów liściastych – zalecenie okazało się niezasadne do uwzględnienia ze względów prawnych:
4. Przeformułowanie zakazu realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (proponowany wcześniej zakaz był nazbyt restrykcyjny) – zalecenie zostało uwzględnione.

W odniesieniu do obecnej wersji projektu MPZP rekomenduje się uwzględnienie następujących propozycji dotyczących wdrażania ustaleń MPZP:

1. Na etapie wdrażania ustaleń MPZP i rozpatrywania zgodności projektów budowlanych z zasadami MPZP, należy nadać wysoki priorytet kwestii wprowadzenia zieleni w formie niskiej i wysokiej, uwzględniającej zmienność sezonową, odporność na warunki miejskie, uwarunkowania infrastrukturalne i przestrzenne oraz funkcjonalne (zieleni ozdobna / zieleni izolacyjna / zieleni funkcjonalna).
2. Zasadnym jest zapewnienie w projektach budowlanych rozwiązań z zakresu retencjonowania wód opadowych i roztopowych (z uwzględnieniem konieczności ich oczyszczenia przed wprowadzeniem do środowiska, o ile będzie to uzasadnione).
3. Na etapie postępowań, w ramach których prowadzona jest ocena oddziaływania na środowisko, należy uwzględnić zalecenia dotyczące raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, które są zapisane w rozdziale XI niniejszej prognozy.

4. Na etapie postępowań administracyjnych związanych z wydaniem pozwoleń na budowę i innych decyzji administracyjnych zezwalających na realizację i funkcjonowanie przedsięwzięć, należy nadać wysoki priorytet kwestiom dotyczącym badania zgodności projektów przedsięwzięć z MPZP. Analogiczna rekomendacja dotyczy rozpatrywania zgłoszeń budowlanych (dokonywanych w trybie ustawy Prawo budowlane) oraz zgłoszeń instalacji (dokonywanych w trybie ustawy Prawo ochrony środowiska).
5. Na etapie przeglądu aktualności studium i planu miejscowego, który będzie prowadzony w trybie art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, należy uwzględnić ewentualne zgłoszenia dot. konfliktów środowiskowych, aktualne dane dot. ryzyka występowania suszy i powodzi, wytyczne dotyczące adaptacji do zmian klimatu oraz doświadczenia będące wynikiem obserwacji praktycznego stosowania ustaleń MPZP.

Konsekwencją zastosowania powyższych rekomendacji będzie zapewnienie wysokiego poziomu dbałości o ochronę środowiska oraz adaptacji do zmian klimatycznych, a także uczynienie MPZP dokumentem bardziej operacyjnym i bardziej adekwatnym do wyzwań związanych z systemem zarządzania środowiskowego. Nie przewiduje się żadnych negatywnych konsekwencji w związku z wdrożeniem powyższych zaleceń.

XI. INFORMACJE ISTOTNE DLA RAPORTÓW O ODDZIAŁYWANIU PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ŚRODOWISKO

Mając na uwadze treść art. 66 ust. 7 UOOŚ, wedle której „raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko powinien uwzględniać informacje o środowisku wynikające ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, istotne z punktu widzenia danego przedsięwzięcia”, poniżej zawarto katalog rekomendacji mających znaczenie dla przyszłych postępowań administracyjnych, w ramach których będzie przeprowadzana ocena oddziaływania na środowisko:

1. W raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (dalej: ROŚ) należy przeprowadzić szczegółową analizę zgodności ocenianego przedsięwzięcia z ustaleniami MPZP, w tym m.in. pod kątem:
 - 1) sposobu zagospodarowania ścieków oraz wód opadowych i roztopowych,
 - 2) sposobu kształtowania i zagospodarowania zieleni (w tym – izolacyjnej),
 - 3) zapewnieniu udziału energii (cieplnej i elektrycznej) ze źródeł odnawialnych,
 - 4) konieczności ograniczenia wszelkich negatywnych oddziaływań do granic terenu, do którego inwestor (lub właściciel) dysponuje tytułem prawnym.
2. W ROŚ należy również przeanalizować zgodność ocenianego przedsięwzięcia z ustaleniami programu ochrony środowiska, programu ochrony powietrza oraz innymi gminnymi dokumentami określającymi politykę ochrony środowiska.
3. W ROŚ należy określić i skonkretyzować planowany sposób zagospodarowania mas ziemnych, które zostaną usunięte w związku z realizacją przedsięwzięć.
4. W ROŚ należy uwzględnić aktualne (na dzień opracowania ostatecznej wersji raportu) granice zasięgów obszarów zagrożonych wystąpieniem powodzi oraz ustalenia dotyczące ryzyka wystąpienia suszy. Niezbędne jest ujęcie w ROŚ zagadnień z zakresu adaptacji do zmian klimatu, z uwzględnieniem ryzyka wystąpienia suszy i powodzi.
5. Prowadzone w ROŚ analizy wariantów alternatywnych powinny uwzględniać zróżnicowane tryby funkcjonowania, różnorodne sposoby kształtowania zieleni, sposoby zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, zróżnicowane sposoby zapewnienia odpowiedniego udziału energii (cieplnej i elektrycznej) ze źródeł odnawialnych.
6. Analiza oddziaływania obiektów kubaturowych na krajobraz powinna uwzględniać wizualizację planowanego przedsięwzięcia na tle aktualnego sposobu zagospodarowania terenu, a także powinna uwzględniać perspektywę mieszkańców mogących odczuwać oddziaływanie wizualne.

XII. PROPONOWANE METODY ANALIZY ŚRODOWISKOWYCH SKUTKÓW WDRAŻANIA OCENIANEGO DOKUMENTU

Według art. 10 dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, jednym z celów monitorowania wpływu planu lub programu na środowisko jest identyfikacja „nieprzewidzianego niepożądanego wpływu”, co ma zapewnić możliwość „podjęcia odpowiedniego działania naprawczego”.

Wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące dyrektywy 2001/42/WE wskazują, że dane zbierane na mocy innego prawodawstwa UE mogą zostać wykorzystane w monitoringu związanym ze strategiczną OOŚ, o ile są one istotne dla danego planu lub programu oraz jego oddziaływania na środowisko.

Art. 10 dyrektywy 2001/42/WE niekoniecznie wymaga bezpośredniego monitorowania znaczącego wpływu na środowisko. Dyrektywa zezwala także na monitorowanie pośrednie, na przykład poprzez czynniki nacisku lub środki łagodzące. Wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące ww. dyrektywy wskazują w pkt 8.5, że „jeśli monitoring może być w zadowalający sposób zintegrowany z regularnym cyklem planowania, to nie ma konieczności podejmowania oddzielnych kroków proceduralnych dotyczących jego wykonywania. Monitoring może być na przykład zbieżny z regularną korektą planu lub programu, w zależności od tego, jakie oddziaływanie jest monitorowane, oraz od długości odstępów między korektami”. W sposób oczywisty ma to przełożenie na cyklicznie opracowywane dokumenty, w tym np. okresowe przeglądy aktualności studium lub planu miejscowego.

Aspektem mającym wpływ na możliwość analizy środowiskowych skutków wdrażania ocenianego projektu MPZP jest ustalenie wynikające z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Przepis ten mówi, że:

- 1) w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych,
- 2) wójt, burmistrz albo prezydent miasta przekazuje radzie gminy wyniki ww. analiz co najmniej raz w czasie kadencji rady;
- 3) rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania związane z przystąpieniem do zmiany tych dokumentów planistycznych.

W ramach wskazanej wyżej „oceny aktualności” możliwe jest ujęcie aspektów środowiskowych poprzez dokonanie analizy wpływu obowiązujących ustaleń MPZP na środowisko oraz sformułowanie rekomendacji odnoszących się do konieczności lub możliwości korekty lub udoskonalenia planu miejscowego.

Należy wziąć pod uwagę, że według ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska gmina powinna posiadać opracowany program ochrony środowiska, z realizacji którego powinien być cyklicznie sporządzany raport. Miasto Kędzierzyn-Koźle posiada uchwalony ww. Program i prowadzony jest system monitorowania jego ustaleń. Program

ochrony środowiska przedstawia propozycje systemu monitorowania w zakresie ochrony i stanu środowiska naturalnego. Zarówno MPZP, jak i ww. Program będą wdrażane równocześnie, a ich wzajemne ustalenia powinny być z sobą kompatybilne i powinny wzajemnie na siebie oddziaływać wzmacniająco.

Wobec powyższego, monitorowanie wdrażania Programu będzie wystarczającym narzędziem pokazującym, czy i ew. jak reaguje środowisko na skutki realizacji dokumentów strategicznych (w tym – ocenianego projektu MPZP). W przypadku stwierdzenia, że skuteczność Programu ochrony środowiska jest nieodpowiednia, może nastąpić konieczność zaostreżenia zapisów dokumentów strategicznych pod kątem większego uwzględnienia wymagań ochrony środowiska (np. poprzez nadanie im wyjątkowego priorytetu).

Mając na uwadze powyższe, formułuje się następujące rekomendacje w zakresie monitorowania wpływu skutków wdrażania ustaleń MPZP na środowisko naturalne:

1. Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, co najmniej raz w trakcie kadencji prezydenta należy przeprowadzić ocenę aktualności studium uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego oraz MPZP. W ramach oceny aktualności należy uwzględnić aktualne prognozowane zasięgi terenów zagrożonych wystąpieniem powodzi, aktualny stan prawny oraz ustalenia wynikające z dokumentów strategicznych wyższego szczebla (np. plan zagospodarowania przestrzennego województwa) oraz podejmować adekwatne do nowych uwarunkowań działania dostosowawcze.
2. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, co 2 lata należy sporządzić i przedłożyć Radzie Miejskiej raport z wykonania programu ochrony środowiska.
3. Należy prowadzić monitoring wdrażania Planu gospodarki niskoemisyjnej.
4. Należy prowadzić pozostałe działania i ewidencje wynikające z obowiązujących przepisów prawnych, takich jak w szczególności:
 - 1) przyjmowanie oraz weryfikowanie zgłoszeń instalacji nie wymagających pozwolenia emisyjnego;
 - 2) wydawanie decyzji nakazujących usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania;
 - 3) nakładanie obowiązku wykonania czynności zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania instalacji lub urządzenia na środowisko;
 - 4) ustanawianie ograniczeń co do czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko,
 - 5) wydawanie zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów z terenu nieruchomości;
 - 6) występowanie do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji, jeżeli w wyniku kontroli stwierdzono naruszenie przez kontrolowany podmiot przepisów o ochronie środowiska lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić;

5. Należy aktywnie podejmować działania interwencyjne (zgodnie z ustawowymi kompetencjami) w sytuacji stwierdzenia naruszenia przepisów o ochronie środowiska, gospodarce wodnej i gospodarce odpadami. W tym celu należy nadać wysoki priorytet działaniom prowadzonym przez stosowne komórki Urzędu Miejskiego oraz monitorować sygnały od mieszkańców, w których zgłaszane są nieprawidłowości i niepokoje związane ze stanem środowiska oraz zagrożeniem zdrowia i życia.

XIII. WNIOSKI

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem powstałym dla potrzeb strategicznej OOS. W konsekwencji, charakter przeprowadzonych analiz jest adekwatny do typu ocenianego dokumentu i nie pozwala na precyzyjną ocenę konkretnych oddziaływań środowiskowych. Tym samym, za właściwe uznano skupienie się przede wszystkim na poszukiwaniu odpowiedzi na temat tego, czy dokument będący przedmiotem oceny jest zgodny z celem, któremu ma służyć, oraz czy jest adekwatny do problemów ochrony środowiska oraz celów środowiskowych wynikających z przepisów i dokumentów strategicznych.

Przeprowadzona w niniejszej prognozie analiza pozwoliła na postawienie następujących wniosków:

1. Rekomenduje się przyjęcie ocenianego dokumentu oraz uwzględnienie, w miarę możliwości, rekomendacji dotyczących zasad wdrażania jego ustaleń.
2. Treść projektu MPZP może być uznana za adekwatną do problemów ochrony środowiska (z uwzględnieniem ram prawnych wynikających z obowiązujących przepisów, bowiem uwzględnia kluczowe aspekty środowiskowe; dokument czyni zadość gminnej i regionalnej polityce ochrony środowiska i może sprzyjać osiągnięciu celów środowiskowych (w tym – celów wynikających z obowiązującego w mieście programu ochrony środowiska oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego). Pozytywny charakter oddziaływań ocenianego dokumentu będzie się kumulował z dalszym wdrażaniem dokumentów strategicznych i przepisów dedykowanych ochronie środowiska.
3. Rekomenduje się nadanie dużego znaczenia sposobowi wdrażania ustaleń MPZP.

XIV. WYKORZYSTANE MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

1. Bar M., Jendrośka J., Okraśiński K., „Powiązania Ramowej Dyrektywy Wodnej (2000/60/WE) z Dyrektywą w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (2001/42/WE)”, Wrocław, 2013.
2. Bródka S. (red.), „Praktyczne aspekty ocen środowiska przyrodniczego”, Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań 2010.
3. Charakterystyka wód podziemnych zgodnie z zapisami załącznika II.2 Ramowej Dyrektywy Wodnej (Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, 2013.
4. Dane Inspekcji Ochrony Środowiska opracowane w ramach i dla potrzeb Państwowego Monitoringu Środowiska.
5. Kistowski M., „Wybrane aspekty metodyczne sporządzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko przyrodnicze”, [w:] „Człowiek i Środowisko” 26(3-4)/2002.
6. Kistowski M. i Korwel-Lejkowska B. (red.), „Waloryzacja środowiska przyrodniczego w planowaniu przestrzennym”, Problemy Ekologii Krajobrazu, vol. 19, 2007.
7. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce (Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, 2017.
8. Guidance on Integrating Climate Change and Biodiversity into Strategic Environmental Assessment, Komisja Europejska, 2013.
9. Integrating Ecosystem Services in Strategic Environmental Assessment: A guide for practitioners, United Nations Environment Programme, 2014.
10. Majewski W., Walczykiwicz T. (red.), „Zrównoważone gospodarowanie wodami oraz infrastrukturą hydrotechniczną w świetle prognozowanych zmian klimatycznych”, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy, 2012.
11. Mapy hydrograficzne, sozologiczne, geośrodowiskowe i inne (w tym: geoportale oraz dane udostępnione za pośrednictwem serwisów WMS) oraz komentarze do map hydrograficznych, geośrodowiskowych i sozologicznych.
12. Ocena wpływu zmian klimatu na różnorodność biologiczną oraz wynikające z niej wytyczne dla działań administracji ochrony przyrody do roku 2030, Fundeko, 2012.
13. Opracowanie analizy presji i wpływów zanieczyszczeń antropogenicznych w szczegółowym ujęciu wszystkich kategorii wód dla potrzeb opracowania aktualizacji programów działań i planów gospodarowania wodami, IMGW-PIB, 2013.
14. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe miasta Kędzierzyn-Koźle. Aktualizacja 2018.
15. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, 2016.
16. Plan zarządzania ryzykiem powodziowym, 2016.
17. Pyszny K., Przybyła Cz., „Systemy informacji przestrzennej w strategicznych ocenach oddziaływania na środowisko”, 2016.
18. Pyszny K., „Możliwości wykorzystania narzędzi GIS w opracowaniach ekofizjograficznych i strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko”, w: „Problemy planistyczne - Jesień 2016”, Poznań 2016.

19. Solon J., Borzyszkowski J. et.al., *“Physico-geographical mesoregions of Poland - verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data”* w: *Geographia Polonica*, vol. 91, no. 2, 2018
20. Wdrożenie dyrektywy 2001/42 w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, Komisja Europejska, 2003.
21. Witczak S. (red.) i in., „Mapa wrażliwości wód podziemnych na zanieczyszczenie. Plansza 1: Podatność wód podziemnych pierwszego poziomu wodonośnego na zanieczyszczenia z powierzchni terenu”, Ministerstwo Środowiska, 2011 r.
22. Wytyczne dotyczące najlepszych praktyk w zakresie ograniczania, łagodzenia i kompensowania procesu zasklepiania gleby, Komisja Europejska, 2012 r.
23. Wytyczne dotyczące zasad i zakresu uwzględniania zagadnień ochrony środowiska w programach sektorowych, Rada Ministrów, 2002 r.

XV. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Wprowadzenie

Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (dalej: MPZP) miasta Kędzierzyn-Koźle - dla części osiedla Sławięcice – obszar na południe od ul. Sławięcickiej i ul. Stefana Batorego. Prognoza została opracowana dla potrzeb przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Została w niej przedstawiona analiza środowiskowych skutków wdrożenia ustaleń MPZP.

Informacje o zawartości projektowanego dokumentu

MPZP jest aktem prawa miejscowego, który określa przeznaczenie, warunki zagospodarowania i zabudowy terenu, a także rozmieszczenie inwestycji celu publicznego. Akt ten powinien być zgodny ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. MPZP będzie przyjęty w drodze uchwały rady gminy, która poprzedzona zostanie przeprowadzeniem konsultacji społecznych oraz pozyskaniem stanowisk wielu podmiotów, w tym m.in. organów ochrony środowiska i zdrowia publicznego.

Teren objęty projektem MPZP jest położony we wschodniej części miasta Kędzierzyn-Koźle, w części osiedla Sławięcice – jest to obszar na południe od ul. Sławięcickiej i ul. Stefana Batorego.

Spośród najważniejszych ustaleń ocenianego MPZP należy wymienić:

1. W MPZP wyznaczono tereny o różnym przeznaczeniu i różnych zasadach zagospodarowania. Dominującą funkcją ma być zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.
2. W MPZP zapisano szczegółowe ustalenia dla poszczególnych jednostek planistycznych, określając ich przeznaczenie podstawowe i uzupełniające, ustalając rodzaj zabudowy, a także parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu (w tym: minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej).
3. W MPZP wskazano na konieczność realizacji wielu działań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w szczególności: retencjonowanie wód opadowych, odprowadzanie ścieków do kanalizacji, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu wspólnotowym, krajowym i regionalnym

W Prognozie dokonano analizy wielu dokumentów strategicznych, w których ustanowione są cele polityki w zakresie ochrony środowiska. Dokumenty te zawierają wiele różnorodnych ustaleń w zakresie ochrony poszczególnych komponentów środowiska. Najważniejsze wynikające z nich cele strategiczne w zakresie ochrony środowiska są następujące:

1. Powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej i degradacji funkcji ekosystemu oraz przywrócenie ich w możliwie największym stopniu.
2. Powstrzymanie pogarszania stanu wód oraz osiągnięcie ich dobrego stanu.
3. Utrzymanie oraz poprawa komfortu i jakości życia ludzi.
4. Przeciwdziałanie degradacji gleb.
5. Ograniczanie emisji zanieczyszczeń i poprawa lub utrzymanie poziomów jakości powietrza, nie stanowiących zagrożenia dla zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego.
6. Przeciwdziałanie zmianom klimatu i ograniczanie negatywnych skutków tych zmian, w tym – adaptacja do zmian klimatycznych.
7. Ochrona klimatu akustycznego oraz ograniczanie emisji hałasu.
8. Zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi.
9. Ochrona i odbudowa wartości krajobrazowych.
10. Ochrona i ograniczanie negatywnego wpływu na zabytki i dobra materialne.
11. Rozwój gospodarki zasobooszczędnej, niskoemisyjnej i niskoodpadowej.

Analiza zgodności ocenianego dokumentu z polityką ochrony środowiska

Analizowany projekt MPZP generalnie uwzględnia cele strategiczne dotyczące ochrony środowiska, gospodarki wodnej i adaptacji do zmian klimatycznych. Dokument pozostaje zgodny z polityką wpisaną do planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego. Nie zidentyfikowano kolizji pomiędzy strategicznymi ustaleniami polityk środowiskowych a treścią MPZP.

Analiza uwarunkowań środowiskowych

Kluczowe uwarunkowania środowiskowe, ważne z punktu widzenia oceny MPZP, są następujące:

1. Dominującym obecnie sposobem zagospodarowania zachodniej i północnej części obszaru jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.
2. Na analizowanym terenie nie występują chronione zasoby przyrodnicze – za wyjątkiem 1 pomnika przyrody (drzewo – dąb szypułkowy).
3. Aspektem wymagającym szczególnej ochrony są wody podziemne oraz jakość życia mieszkańców.
4. Wśród lokalnych źródeł antropopresji na środowisko w rejonie analizowanego obszaru objętego projektowanymi ustaleniami planistycznymi należy wymienić:
 - a) drogową zabudowę komunikacyjną (drogi), która stanowi źródło emisji hałasu i zanieczyszczeń;
 - b) punktowe zaburzenia krajobrazu wskutek nieodpowiedniego stanu estetyki niektórych obiektów zabudowy i jej najbliższego otoczenia oraz wkraczanie zabudowy na tereny o krajobrazie naturalnym i zbliżonym do naturalnego;

- c) niską emisję – tj. emisja pyłów i szkodliwych gazów na niskiej wysokości, pochodzących ze składowanych odpadów oraz z ruchu pojazdów i z indywidualnych źródeł energii cieplnej.
5. W rejonie opracowania nie występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych. Znajduje się tu Główny Użytkowy Poziom Wodonośny o bardzo niskim stopniu zagrożenia, natomiast pierwszy poziom wód podziemnych na analizowanym terenie jest bardzo zagrożony zanieczyszczeniem.
 6. W sąsiedztwie analizowanego obszaru nie występują obszary ochrony przyrody.
 7. W Kędzierzynie-Koźlu występuje przekroczenie rocznych i dobowych norm zanieczyszczenia powietrza.
 8. W związku z postępującymi zmianami klimatu, spodziewać się można niekorzystnych zjawisk pogodowych, do których można się częściowo przygotować za pomocą wprowadzenia do MPZP odpowiednich zapisów adaptacyjnych.

Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Wśród głównych wyzwań w zakresie ochrony środowiska w rejonie analizowanego obszaru wymienić należy:

1. Pełniejsze wykorzystanie potencjału usług ekosystemowych (kształtowanie mikroklimatu, oczyszczanie powietrza, ochrona przed hałasem, izolacja budynków, retencja wód opadowych, cień, ochrona przed przesuszeniem, ochrona przed wiatrem, walory estetyczne) możliwych do uzyskania dzięki zwiększeniu udziału zieleni niskiej i wysokiej w rejonie (i w obrębie) zabudowy.
2. Zapewnienie wysokiego poziomu ochrony wód podziemnych z uwagi na ich płytkie występowanie i niewystarczającą izolację poziomów wodonośnych przed migracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu.
3. Uniemożliwienie wykorzystywania paliw nieprzyjaznych środowisku naturalnemu.
4. Zwiększenie stopnia ochrony przed hałasem wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.
5. Zapewnienie estetyki krajobrazu miejskiego.
6. Kształtowanie przestrzeni sprzyjającej rozwojowi transportu publicznego, pieszemu i rowerowemu.
7. Pełniejsze wykorzystanie potencjału możliwości wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych.

Analiza i ocena znaczących oddziaływań na środowisko

Ustalenia ocenianego MPZP nie doprowadzą do wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Kluczowe ustalenia sprowadzają się do następujących zagadnień:

1. Oceniany projekt MPZP wprowadza wyższy niż dotychczas poziom ochrony środowiska.

2. Pozytywnym skutkiem środowiskowym jest wprowadzenie zapisów na temat zachowania udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz kierowania ścieków do kanalizacji sanitarnej lub do szczelnych zbiorników bezodpływowych.
3. Nie zidentyfikowano takich zapisów MPZP, które doprowadziłyby do możliwości powstania znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.
4. Nie zidentyfikowano takich zapisów MPZP, które mogłyby wywołać znaczące uciążliwości dla mieszkańców.
5. Przewiduje się ubytek terenów zielonych (skupisk drzew i krzewów o charakterze zbliżonym do leśnego) na cele związane z budownictwem mieszkaniowym i infrastrukturą towarzyszącą.

Wpływ na środowisko w przypadku odstąpienia od realizacji projektowanego dokumentu

Przeprowadzona analiza wykazała, że MPZP z pewnością może sprzyjać realizacji celów środowiskowych wynikających ze współczesnej polityki ekologicznej każdego szczebla – jednak aby tak się stało, niezbędne jest nadanie wysokiej wagi aspektom prośrodowiskowym na etapie projektowania poszczególnych inwestycji i zatwierdzania projektów budowlanych.

Wnioski i rekomendacje

Wdrożenie ustaleń ocenianego dokumentu nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Rekomenduje się przyjęcie ocenianego MPZP.

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

Zgodnie z wymogiem art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f oraz art. 74a ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, jako autor prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania miasta Kędzierzyn-Koźle dla części osiedla Sławięcice – obszar na południe od ul. Sławięcickiej i ul. Stefana Batorego - oświadczam, iż spełniam wymagania, o których mowa w art. 74 ust. 2 ww. ustawy:

- 1) ukończyłem studia pierwszego stopnia z zakresu nauk przyrodniczych (na kierunku „ochrona środowiska” – Uniwersytet Wrocławski) oraz studia drugiego stopnia z zakresu nauk technicznych (na kierunku „inżynieria środowiska” – Politechnika Wrocławska),
- 2) posiadam 14-letnie doświadczenie pracach w zespołach przygotowujących raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko i prognozy oddziaływania na środowisko (brałem udział w przygotowaniu ponad 50 raportów i prognoz oraz ok. 100 ekspertyz z zakresu wpływu na środowisko).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Świdnica, 16.09.2019 r.

Krzysztof Okraśiński

